

TRONDHEIM KOMMUNE

Årsberetning 2021

Innhold

Forord	7
1. Økonomi	5
Innledning	5
Årsresultat og netto driftsresultat	5
Driftsregnskapet	5
Økonomiske konsekvenser av koronapandemien	16
Investeringsregnskapet	21
Økonomiske nøkkeltall	23
Økonomiske handlingsregler og målsettinger	24
Balanseregnskapet	25
Garantiansvar	28
2. Arbeidsgiverområdet og felles systemer	32
Personal	32
Internkontroll	33
Rapportering av statlige tilsyn	45
Varsling	37
Etisk standard	37
Organisasjonsutvikling	37
Informasjonssikkerhet	39
Personvern	39
Samfunnssikkerhet og beredskap	40
Ufrivillig deltid	40
Likestilling	41
Nye uførepensjonister	49
Avtalefestet pensjon (AFP)	50
3. Universitetskommunen	51
4. Klimabudsjett	53
5. Barnehager	58
6. Skole	60
7. Barne- og familietjenesten	63
8. Helse og velferd	67
9. Kvalifisering og velferd	68

10. Psykisk helse og rus	71
11. Bo- og aktivitetstilbud	74
12. Helse- og omsorgstjenester	75
13. Flyktninger og innvandrere	78
14. Kunst og kultur	80
15. Kirke og gravlunder	81
16. Idrett og friluftsliv	83
17. Næring og innkjøp	87
18. Miljø- og landbruketjenester	88
19. Samferdsel	89
20. Plan- og bygningstjenester	90
21. Tekniske tjenester	92
22. Eiendomstjenester	95
23. Utvikling- og støttetjenester	98

Alle foto: Terese Samuelsen, Enhet for kommunikasjon, administrasjon og innbyggerkontakt. Bildene er hentet fra bylivsundersøkelsen 2021.

Forord

Også 2021 ble nok et år utenom det vanlige, med pandemi, smitteverntiltak og nedstenging. Gjennom hele året har byens befolkning måtte tilpasse seg smittevernforskrifter, og fulgt med på økende eller synkende smittetall. Kommunenes ansatte har nå i to år vært i en ekstraordinær jobbsituasjon, og gjort en formidabel innsats i alle tjenester. Tusen takk til dere alle. Nå beveger vi oss mot et normalt samfunn igjen, og godt er det!

På tross av pandemi har kommunen åpnet nye, viktige bygg. I august åpnet Husby barne- og ungdomsskole på Kolstad. Skolen har rundt 900 elever på totalt 14 500 kvadratmeter. I tillegg åpnet både Risvollan og Klæbu helse- og velferdssenter. Begge sentrene er bygget etter en moderne standard, og har hager som beboerne kan benytte. Dette er noen av kommunes investeringer som ble åpnet i fjor, og som bidrar til at kommunen kan tilby gode tjenester til innbyggerne i lang tid fremover.

Årsberetningen er kommunenes lovpålagte rapportering over økonomi og aktiviteter i 2021. Handlings- og økonomiplanen 2021-2024, budsjett for 2021, er styrende i både hvordan kommunen skal benytte midlene, og hvilke tiltak kommunen skal gjennomføre. Budsjetteksten inneholder derfor en rekke premisser for kommunen. I årsberetningen har vi konsentrert oss om å rapportere på økonomiske avvik, hvilke mål og tiltak som er gjennomført, og hva vi må jobbe videre med.

Morten Wolden
kommunedirektør

1. Økonomi

Innledning

Følgende kapittel inneholder en redegjørelse for regnskapet i 2021 og vesentlige avvik fra revidert budsjett.

Trondheim kommune hadde et godt netto driftsresultat i 2021, og et betydelig årsresultat. Dette skyldes i hovedsak høyere skatteinntekter enn budsjett. Også i 2021 har koronapandemien påvirket kommunes drift og økonomi. Redegjørelsen for regnskapet i 2021 inneholder derfor en egen beskrivelse av de økonomiske konsekvensene av koronapandemien.

Revidert budsjett for investering var på 2,9 milliarder kroner, og det ble investert i anleggsmidler for 2,5 milliarder kroner i 2021. En del av avviket skyldes tidsavvik, og utgiftene forventes dermed å komme i 2022 eller 2023.

Årsresultat og netto driftsresultat

Trondheim kommune fikk et netto driftsresultat på 1,156 milliarder kroner, som utgjør 6,4 prosent av driftsinntektene. Det er et godt netto driftsresultat, og skyldes vesentlig høyere skatteinntekter fra inntekt og formue enn budsjettet og en høyere avkastning fra Trondheim kommunes kraftfond.

Netto driftsresultat på 1,156 milliarder kroner er benyttet til overføringer til investeringsregnskapet og bruk og avsetninger til bundne og ubundne fond. Etter disse disposisjonene hadde Trondheim kommune et årsresultat i forhold til revidert budsjett på 687 millioner kroner. Årsresultatet er benyttet til å stryke bruk av og øke avsetning til disposisjonsfond.

Avviket i forhold til regulert budsjett skyldes høyere skatteinntekter enn budsjett (499 millioner kroner), lavere lønns- og sentrale pensjonskostnader, og mindreforbruk innenfor flere tjenesteområder. I samsvar med økonomireglementet vil enheter som har hatt mindreforbruk i 2021 få overført deler av mindreforbruket som et påpluss på 2022-budsjettet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for 2021 er avlagt med driftsinntekter på 18 milliarder kroner og driftsutgifter, eksklusive avskrivninger, på 16,1 milliarder kroner. Netto finansutgifter utgjorde 671 millioner kroner.

Tabell 1.1 Økonomisk oversikt etter art 2021. Millioner kroner. I kolonnen avvik er positivt tall høyere inntekter eller lavere utgifter enn budsjettert.

	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opp- rinnelig budsjett 2021	Avvik
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	-4 552	-4 607	-4 592	-4 450	15
Inntekts- og formuesskatt	-6 382	-7 440	-6 941	-6 831	499
Eiendomsskatt	-737	-778	-780	-761	-2
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-618	-541	-503	-401	38
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 029	-2 256	-1 621	-1 404	635
Brukerbetaling	-663	-693	-510	-252	183
Salgs- og leieinntekter	-1 626	-1 640	-1 742	-1 768	-102
Sum driftsinntekter	-16 607	-17 955	-16 689	-15 868	1 266
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	7 560	7 854	7 902	7 718	48
Sosiale utgifter	1 996	2 118	2 089	2 044	-29
Kjøp av varer og tjenester	4 498	4 968	4 515	4 447	-453
Overføringer og tilskudd til andre	1 113	1 189	1 191	686	2
Avskrivninger	761	902	902	0	0
Sum driftsutgifter	15 928	17 030	16 598	14 895	-432
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-235	-207	-262	-262	-55
Utbytter	-30	-38	-15	-15	23
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-77	-324	0	0	324
Renteutgifter	385	313	335	336	22
Avdrag på lån	796	927	914	914	-13
Netto finansutgifter	839	671	971	972	300
Motpost avskrivninger	-761	-902	-902	0	0
Netto driftsresultat	-601	-1 156	-22	-1	1 135

	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opp- rinnelig budsjett 2021	Avvik
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	251	331	331	171	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	98	20	-92	-62	-112
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	364	806	-216	-109	-1 022
Dekning av tidligere års merforbruk	-111	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	601	1 156	22	1	-1 134

Driftsinntekter

Trondheim kommune hadde 18 milliarder kroner i driftsinntekter i 2021. Dette er 8,1 prosent mer enn i 2020. Driftsinntektene ble 1,3 milliarder kroner høyere enn budsjettet. Avviket mellom budsjett og regnskap har i hovedsak sammenheng med at skatteinntektene ble 499 millioner kroner høyere enn budsjettet og at generelle statstilskudd og andre overføringer ble 673 millioner kroner høyere enn budsjettet.

Rammetilskudd

Trondheim kommune fikk 4,6 milliarder kroner i rammetilskudd i 2021. Det er 15 millioner kroner mer enn revidert budsjett. Trondheim kommune har flere ganger i løpet av 2021 fått kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter som følge av koronapandemien gjennom en økning i rammetilskuddet. Samlet har kommunen mottatt 398 millioner kroner i kompensasjon.

Skatt

Kommunesektoren hadde høyere skattevekst enn forventet i 2021, og spesielt på slutten av året. I statsbudsjettet for 2022 anslo regjeringen at kommunesektoren ville få en skatteinngang fra skatt på inntekt, formue og naturressursskatt på 227,2 milliarder kroner i 2021. Skatteinngangen i 2021 ble på 236,4 milliarder kroner. Samlet ble kommunesektorens skatteinntekter 18,2 milliarder kroner høyere enn anslag i statsbudsjettet for 2021. Kommunenes andel utgjør om lag 15 milliarder kroner av dette.

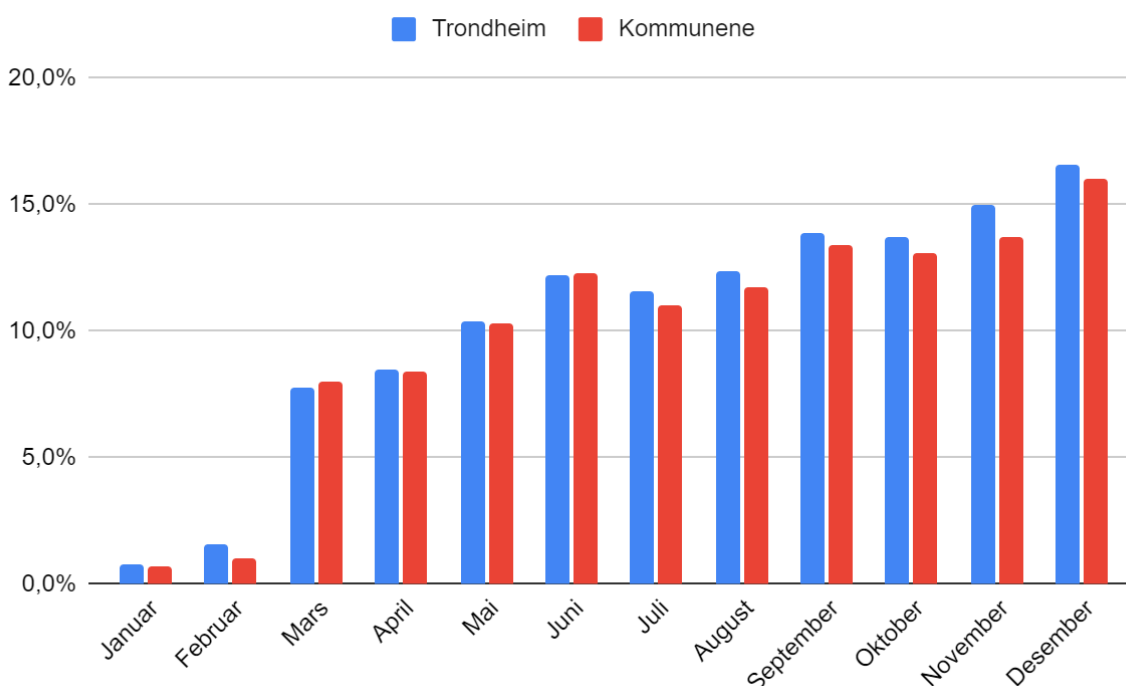
Det er flere årsaker til at skatteinntektene ble høyere enn budsjettet. En av årsakene er høyere lønns- og sysselsettingsvekst enn opprinnelig anslått. Merskatteveksten i 2021 har trolig også sammenheng med en bedre utvikling i aksjemarkedet i fjor høst enn ventet, samt tilpasninger til et høyere nivå på skatt på utbytte fra 2022. Høyere skatteinntekter enn forventet må også sees i sammenheng med at da skatteanslaget for 2021 ble laget var det

usikkerhet knyttet til hva de økonomiske konsekvensene av pandemien ville bli. Se [artikkel på regjeringen.no om sterk skattevekst i 2021](#) og artikkel på KS.no om [skatteinngangen i 2021](#)).

Kommunedirektøren tar utgangspunkt i finansdepartementets skatteanslag når vi lager anslag på hvor mye Trondheim kommune vil få i skatt på inntekt og formue. Trondheim kommune har derfor, i likhet med andre kommuner, hatt en betydelig høyere skattevekst enn budsjettert i 2021. Trondheim kommune fikk 7,44 milliarder kroner i skatt på inntekt og formue i 2021. Dette er en økning på 16,6 prosent fra 2020 til 2021. Trondheim kommunes skatteinntekter ble 609 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjettert, og 499 millioner kroner høyere enn revidert budsjett.¹

Figuren under viser akkumulert skattevekst fra året før for Trondheim og kommunene samlet. Regjeringen anslo opprinnelig at kommunene ville få en skattevekst på 7 prosent i 2021. I RNB ble skatteanslaget økt til 8,6 prosent og i statsbudsjettet for 2022 ble skatteanslaget for 2021 økt til 11,6 prosent. Kommunene samlet endte med en skattevekst på 16 prosent fra 2020 til 2021.

Figur 1.1. Akkumulert skattevekst fra året før. Trondheim og kommunene samlet.

¹ Trondheim kommune har per 1.1.2022 3,9 prosent av innbyggerne i landet. Dersom kommunenes merskattevekst på 15 milliarder kroner hadde vært fordelt likt mellom kommunene ville Trondheim fått en merskattevekst på omlag 600 millioner kroner.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Trondheim kommune fikk 541 millioner kroner i generelle statstilskudd i 2021. Dette er 38 millioner kroner mer enn budsjettet.

Trondheim kommune fikk 82 millioner kroner mindre i generelle statstilskudd i 2021 enn i 2020. Reduksjonen i tilskudd har sammenheng med at tilskudd fra IMDI som skal bidra til å dekke utgifter ved bosetting og integrering av flyktninger ble redusert fra 366 millioner kroner i 2020 til 218 millioner kroner i 2021. Innenfor noen tjenesteområder var det en økning i tilskudd fra 2020 til 2021.

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre består i hovedsak av refusjoner og overføringer fra staten, fylkeskommuner og andre. Overføringer og tilskudd fra andre ble til sammen 635 millioner kroner høyere enn budsjettet. Avviket har dels sammenheng med at vi fikk mer i inntekt enn forventet, dels med mangelfull budsjettering.

Avviket har blant annet sammenheng med:

- Sykelønsrefusjoner ble 164 millioner kroner høyere enn budsjettet.
- Refusjon fra staten ble 296 millioner kroner høyere enn budsjettet. Refusjonen er høyere enn budsjettet innenfor de fleste tjenesteområdene. Anordnet inntekt fra refusjonsordning for ressurskrevende brukere ble f.eks. 36 millioner kroner høyere enn budsjettet, noe som blant annet har sammenheng med at det har vært en vekst i antall brukere vi mottar refusjon for.
- Refusjon fra fylkeskommuner ble 55 millioner kroner høyere enn budsjettet. Avviket har i hovedsak sammenheng med at spillemidler, som i det vesentligste blir videreutbetalt til idrettslag, ikke var budsjettet.
- Kompensasjon for merverdiavgift ble 87 millioner kroner høyere enn budsjettet

Brukerbetalinger

Trondheim kommune fikk 693 millioner kroner i brukerbetalinger i 2021, 183 millioner kroner høyere enn budsjettet. Avviket skyldes at brukerbetaling i barnehage i budsjett 2021 feilaktig var budsjettet som salgsinntekt. Dette er rettet opp i budsjett 2022.

Salgs- og leieinntekter

Trondheim kommune fikk 1,6 milliarder kroner i salgs- og leieinntekter i 2021, 102 millioner kroner lavere enn budsjettet. Avviket har blant annet sammenheng med feil i budsjettering av brukerbetaling i barnehage, som gjort rede for i forrige avsnitt.

Driftsutgifter

Trondheim kommune hadde 17,0 milliarder kroner i driftsutgifter i 2021. Driftsutgiftene, eksklusive avskrivninger økte med 962 millioner kroner fra 2020 til 2021. Det er en økning på 6,3 prosent fra 2021 til 2022.

Driftsutgiftene ble 432 millioner kroner høyere enn budsjettert. Avviket har dels sammenheng med at utgiftene ble høyere enn forventet, dels med manglende budsjettering av utgifter som finansieres av øremerkede tilskudd.

Avviket mellom budsjett og regnskap er størst når det gjelder kjøp av varer og tjenester. Deler av avviket her har sammenheng med at utgiftene er budsjettert på feil art. Det gjelder bl.a. kjøp av vikartjenester.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter ble 300 millioner kroner lavere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak at utviklingen i aksjemarkedet har gitt drøye 250 millioner høyere avkastning enn budsjettert for kraftfondet. En relativt gunstig utvikling i forholdet mellom innlåns- og utlånsrenter har også bidratt til lavere netto finansutgifter.

Disponering av netto driftsresultat

Netto driftsresultat er disponert med overføring til investering, og avsetning til bundne og ubundne fond.

Bundne fond omfatter bruk av ubenyttede og avsatte statlige øremerkede midler fra tidligere år og bruk av selvkostfondene på byutviklingsområdet (vann, avløp, feiing etc.) Revidert budsjett for bruk av bundne fond var netto 92 millioner kroner, mens det i regnskapet ble avsatt netto 20 millioner kroner. Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes at bruken av de tidligere ubenyttede og avsatte statlige øremerkede midlene ikke budsjetteres tilstrekkelig.

Det er et relativt stort avvik mellom budsjett og regnskap for ubundne fond (disposisjonsfond), totalt én milliard kroner. Revidert budsjett for bruk av disposisjonsfond var på 581 millioner kroner. I tråd med "Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv", paragraf 4-2, er bruk av disposisjonsfond strøket med 581,9 millioner kroner for å redusere mindreforbruket til kommunen.

Avsetning til disposisjonsfond er 441 millioner kroner høyere enn revidert budsjett. Dette skyldes at avkastningen fra Trondheim kommunes kraftfond ble betydelig høyere enn budsjett, og avsetningen til bufferfondet ble dermed 255 millioner kroner høyere enn

budsjett. Videre er avsetningen til ordningen med påpluss/inntrekk i 2022 ikke budsjettet, og 77,6 millioner kroner. Det resterende avviket skyldes at den delen av kommunenes mindreforbruk som ikke er benyttet til å stryke bruk av ubundne fond, er satt av på disposisjonsfond, totalt 108,9 millioner kroner.

Resultat for tjenesteområdene

Tabell 1.2 Regnskap og revidert budsjett 2021 fordelt på tjenesteområdene. Millioner kroner. Positive tall er mindreforbruk, mens negative tall er merforbruk.

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Avvik
Skoler	2 044	2 061	2 027	17
Barnehager	1 810	1 817	1 765	7
Barne-og fam.tjenester	854	861	822	7
Botiltak og dagtilbud	838	812	772	-27
Helse og omsorgstjenester	2 973	3 008	2 819	35
Psykisk helse og rus	287	286	281	-1
Kvalifisering og velferd	617	629	600	13
Flyktninger og innvandrere	6	6	6	0
Kunst og kultur	237	242	226	5
Kirke og gravlunder	118	118	118	0
Idrett	193	214	193	21
Næring og innkjøp	21	21	21	0
Miljø og landbruk	45	44	31	-1
Plan og bygning	59	60	62	1
Tekniske tjenester	867	872	613	5
Eiendomstjenester	959	960	473	1
Folkevalgte og bystyresekretariatet	74	77	74	2
Utvikling og støttetjenester	499	497	402	-2
Kommunedirektøren	261	268	159	8
Samferdsel	-64	-54	-77	10
Tilleggsbevilgninger	-3	39	180	42
Diverse sentrale bevilgninger	182	243	350	61

Skoler

Skoleområdet har et mindreforbruk på 17 millioner kroner. Av 59 skoler gikk 41 skoler med mindreforbruk på 38 millioner kroner og 18 skoler med merforbruk på 17 millioner kroner.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak netto på pluss på 15 millioner kroner som blir overført til 2022 budsjettet.

Barnehager

Tjenesteområdet barnehage har et mindreforbruk på 7 millioner kroner, som er 0,4 prosent av et budsjett på 1,8 milliard kroner.

Spesialpedagogiske tjenester og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne har et merforbruk på 40 millioner kroner. Merforbruket kompenseres hovedsakelig ved mindreforbruk i de kommunale barnehagene, og lavere befolkningsvekst enn forutsatt i budsjettet for 2021.

Barne- og familietjenesten

Barne- og familietjenester har et positivt resultat på 7,1 millioner kroner. Avvik fra revidert budsjett skyldes:

- merinntekter: refusjoner fra staten, sykkelønnsrefusjon, bruk av bundne fond på 10 millioner kroner, salg av tjenester til andre kommuner, og avslått anordning av sent mottatte IMDi midler til enslig mindreårige asylsøkere
- merkostnader: endringer i tjenestetilbud, BPA, og lønnskostnader til styrking i enkelttiltak, innleie av vikarer og overtidarbeid mindrekostnader: lavere driftskostnader til grunnskoleaktiviteter og skolehelsetjeneste
- mindreinntekter: lavere nybosetting av enslig mindreårige asylsøkere
- koronakostnadene ble 3,2 millioner kroner høyere enn budsjett.

Kvalifisering og velferd

Kvalifisering og velferd har et mindreforbruk på 13 millioner kroner. Hovedårsaken til mindreforbruket er lavere utbetalinger til sosialhjelp og kvalifiseringsstønndad enn det som var forutsatt i prognosen etter andre økonomirapport. Det ble da bevilget 15 millioner kroner ekstra til området som følge av prognosen på daværende tidspunkt. Noe lavere utbetalinger av stønader gjorde det endelige resultatet bedre.

Bo- og aktivitetstilbud

Bo- og aktivitetstilbud har et merforbruk på 26,7 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak at tjenesteområdet ikke har klart å iverksette effektiviseringstiltak og tilpasse driften i tråd med brukervekst og det økende omfanget av ressurskrevende brukere. Tilveksten av ressurskrevende brukere fortsetter i 2022. Kommunedirektøren vil presentere en politisk sak til bystyret om økonomistyring i bo- og aktivitetstilbudene, herunder vurdering om driftsrammen bør endres i 2022.

Helse- og omsorgstjenester

Helse og omsorg har et mindreforbruk på 35,4 millioner kroner. Området har et merforbruk på grunn av koronatiltak på 18,1 millioner, som veies opp av ordinært mindreforbruk. De største budsjettavvikene, sett bort ifra koronakostnader, er merforbruk til brukerstyrt personlig assistent på 17 millioner kroner. I tillegg har hjemmetjenesten et mindreforbruk på 25 millioner kroner, som skyldes lavere brukervekst enn budsjettet, og at vedtatt styrkning i hjemmetjenesten ikke er gjennomført etter planen. Årsaken til dette er i hovedsak koronapandemien, hvor det har vært ekstra vanskelig å få tak i medarbeidere til nye stillinger. Mindreforbruk blant øvrige enheter skyldes en kombinasjon av god økonomistyring på enhet, samt stillinger som ikke er besatt.

Kunst og kultur

Resultatet for kultur og kirke er et mindreforbruk på 5,4 millioner kroner. Dette utgjør 2,2 prosent av driftsbudsjettet på 242 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak noe redusert aktivitet og mindre vikarbruk. Området hadde også med seg påpluss fra 2020 som nå videreføres.

Kulturfondet

Det legges årlig frem sak til formannskapet om disponering/anvendelse av årlig utbytte fra kulturfondet til ulike tiltak. I 2021 ble dette gjort i [f-sak 57/21, den 16.03.2021](#).

Idrett og friluftsliv

Resultatet for idrett og friluftsliv er et mindreforbruk på 21,3 millioner kroner. Dette utgjør 9,9 prosent av driftsbudsjettet på 214,2 millioner kroner. Årsakene til mindreforbruket er flere. Det er forsinkelser i tilskudd til ishallen på Klett og i arbeidet med reguleringsplanen av Sluppenbølgen. Det er også noe senere framdrift enn antatt på utredningsarbeid på Eberg, Tiller og med bydelsbasseng øst. Den planlagte NM-veka i 2021 ble avlyst som følge av koronarestriksjoner. Området hadde også med seg påpluss fra 2020 som nå videreføres.

Tekniske tjenester

Tjenesteområdet hadde ved årsslutt 2021 et mindreforbruk på 5 millioner kroner, som er 0,6 prosent av et budsjett på 872 millioner kroner.

Analysetjenester hadde et merforbruk på 7,3 millioner kroner. To større prosjekt, vedlikehold på Svartlamoen og utredning av avfallsdeponier, hadde et mindreforbruk på 4 millioner kroner. Kommunedirektøren vil i tredje økonomirapport 2021 innstille på at disse midlene bevilges på nytt i 2022.

Et godt resultat for selvkostområdet feietjenester gjorde det mulig å tilbakebetale bykassen for en tidligere subsidiering av området på 2,0 millioner kroner. Brantjenester hadde et

mindreforbruk på 2,4 millioner grunnet refusjon fra Trøndelag brann- og redningstjeneste på grunn av for høy priskompensasjon for 2020.

Plan og bygningstjenester

Tjenesteområdet hadde ved årsslutt 2021 et mindreforbruk på 1 millioner kroner, som er 1,6 prosent av et budsjett på 60 millioner kroner.

Byggesakstjenester hadde et merforbruk på 1,8 millioner kroner. Avviket skyldes krav om endret føringspraksis som er redegjort for i [kommunedirektørens budsjettframlegg 198/21](#), samt tekniske forhold knyttet til budsjettering og regnskapsføring av selvkostområdet.

Byplantjenester og karttjenester hadde et et mindreforbruk på til sammen 2,8 millioner kroner.

Eiendomstjenester

Tjenesteområdet hadde ved årsslutt 2021 et mindreforbruk på 1,0 millioner kroner, som er 0,1 prosent av et budsjett på 960 millioner kroner.

Boligøkonomien hadde 11 millioner kroner i mindreforbruk, som skyldes høyere husleieinntekter enn budsjettet. Drift, vedlikehold og renhold av kommunens forvaltningsbygg hadde 8,5 millioner kroner i merforbruk. Merforbruket skyldes at man rett før årsslutt avdekket at 8 millioner av kostnadene i et investeringsprosjekt var feilført og måtte omposteres til driftsregnskapet.

Næring

I 2021 ble kommunens næringsfond og tiltaksfond avvirket. Midlene ble brukt i tråd med [bystyrevedtak jf. sak 104/21](#). Avkastningen fra næringsfondet på 0,55 millioner kroner ble benyttet til driftsaktiviteter.

Miljø- og landbrukstjenester

Miljø og landbruk har et negativt avvik på 0,9 mill kroner i 2021. Miljøenheten har hatt 2,8 millioner kroner lavere kostnader, mens inntektene fra piggdekkgebyret har blitt 3,7 millioner kroner lavere enn budsjett.

Samferdsel

Området fikk et positivt resultat på 10,5 millioner kroner som hovedsakelig skyldes høyere parkeringsbelegg enn forventet under pandemien.

Kollektivfondet fikk en avkastning på 2,2 millioner kroner i 2021. Fondet inngår som en del av kommunens forpliktelser overfor miljøpakkesamarbeidet og er i 2021 benyttet til trikkedriften i tråd med vedtektene til fondet.

Folkevalgte og bystyresekretariat

Området folkevalgte og bystyresekretariat hadde et positivt resultat på 2,4 millioner kroner i 2021. Avvik fra revidert budsjett skyldes hovedsakelig høyere sykelønnsrefusjon og lav aktivitet som følge av pandemien. Det gjelder for eksempel ordførers arrangement, 17. mai og ungdommens bystyre (støtte til tiltak for ungdom).

Kommunedirektøren og strategisk ledelse

Området har et positivt resultat på 8 millioner kroner. Utgifter til OU-Fond/KS-kontingenter medførte et merforbruk. Overskuddet skyldes derfor i hovedsak ubrukte midler til bærekraftsprogrammet til helse og velferd og inntekter til sommerskole på oppvekst.

Diverse sentrale bevilgninger

Området sentralt plasserte bevilgninger omfatter i hovedsak sentrale utgifter til pensjon og forsikring. Samlet er det et mindreforbruk på området på 61 millioner kroner. Mindreforbruket har sammenheng med at sentrale utgifter til pensjon ble lavere enn budsjettet.

Pensjonskostnadene har vært tilnærmet stabile fra 2020 til 2021. Kommunens betalte pensjonspremie økte med 477,6 millioner kroner i 2021, tilsvarende 47,5%. Kommunen har finansiert 59,8% av veksten i pensjonspremie med økt bruk av premiefond. Samlet bruk av

premiefond TKP og KLP er 285,7 millioner kroner. Pensjonskassene TKP og KLP tilførte 748,3 millioner kroner til premiefond i 2021, hvorav 731,7 millioner kroner var ekstraordinært for 2021. Dette med bakgrunn i pensjonskassenes regnskapsavleggelse for 2020. Midlene på premiefond kan bare benyttes til å betale fremtidige pensjonspremier, som ligger under sentrale bevilgninger. Status premiefond før bruk i 2021 var 957,6 millioner kroner. Foreløpig premiefond per 31.12.2021 er 671,9 millioner kroner, TKP og KLP sin tilførsel i forhold til regnskapsresultat 2021, er kjent april/mai 2022.

Tilleggsbevilgninger

Kostnad til lønnsoppgjøret er budsjettert under tilleggsbevilgninger. Kostnadene til lønnsoppgjøret ble 42 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Mindreforbruket har i hovedsak sammenheng med konsekvenser av streik og forsinket iverksettelse av lønnsoppgjøret på enkelte områder.

Økonomiske konsekvenser av koronapandemien

Koronapandemien har i hele 2021 hatt stor innvirkning på kommunenes økonomi. Mesteparten av de økonomiske konsekvensene kan tallfestes, men i tillegg har kommunen hatt indirekte konsekvenser som ikke er identifisert i form av tall. Dette gjelder for eksempel den ekstra innsatsen alle ansatte har gjort og omdisponering av personell som ikke erstattes, men som medfører en større arbeidsbelastning på ansatte i berørte enheter. I tillegg antar kommunedirektøren at aktiviteten for noen tjenesteområder har vært lavere som følge av smittevernrestriksjonene. Dette er også vanskelig å tallfeste.

Kommunen har i flere omganger i løpet av 2021 mottatt kompensasjon for kostnader som skyldes korona, til sammen 398 millioner kroner.² De beregnede kostnadene til kommunen utgjør 455 millioner kroner, se tabell 1.3. Kostnadene inkluderer alle merutgifter som skyldes TISK, vaksinerings og bruk av ekstra personell i alle berørte tjenesteområder. I tillegg er det blant annet tatt høyde for lavere inntekter fra piggdekkgebyr, kafedrift, svømmehall og omsetningsgebyr, og økte kostnader til renhold. Tjenesteområdene har gjennom året, og sist i sak 398/21 i desember 2021, blitt tildelt midler i kompensasjon for utgifter som skyldes korona. For de fleste tjenesteområdene var den tildelte kompensasjonen tilstrekkelig, men noen områder fikk for mye kompensasjon, og andre fikk for lite. Dette er håndtert med at et mindre- eller merforbruk er justert ut av grunnlaget til påpluss/inntrekk i 2022, så ingen områder har med seg en gevinst eller tap som følger av korona inn i 2022.

---

² KDD har publisert [en oversikt](#) over hvor mye kommunene har fått i ekstra overføringer i 2021 som følge av korona-pandemien. Ifølge oversikten har Trondheim fått 390 millioner kroner i ekstra utbetalinger over rammetilskuddet i 2021. Avviket mellom tallet på 398 millioner kroner og 390 millioner kroner har sammenheng med at statsforvalteren i Trøndelag har brukt deler av det ordinære skjønntilskuddet til å kompensere kommuner i Trøndelag for koronautgifter. For Trondheims del utgjør det 8,2 mill. Dette er ikke med i oversikten til KDD.

Tabell 1.3 Budsjett og netto merkostnader som skyldes korona. Millioner kroner.

	Endelig koronabudsjett	Netto merkostnad korona
Skoler	31,0	42,2
Barnehager	22,0	25,3
Barne- og familietjenesten	15,0	18,2
Bo- og aktivitetstilbud	11,5	11,1
Helse og omsorgstjenester	270,0	288,0
Psykisk helse og rus	3,4	4,4
Kvalifisering og velferd	55,0	21,3
Kunst og kultur	2,2	2,2
Idrett og friluftsliv	1,4	1,8
Tekniske tjenester	8,0	8,2
Eiendomstjenester	6,2	7,4
Miljø- og landbrukstjenester	12,2	12,4
Næring	0,4	0,4
Samferdsel	10,0	0,6
Folkevalgte og bystyresekretariat	2,3	2,3
Utvikling og støttetjenester	1,5	2,1
Kommunedirektøren	0,0	0,0
Eksterne finanstransaksjoner	7,0	7,0
Totalt	459,1	454,9

Barnehage

Merkostnader knyttet til korona utgjorde 25,3 millioner kroner, hvorav 14,5 millioner kroner i de kommunale barnehagene og 10,8 millioner kroner i tilskudd til dekning av koronakostnader i de private barnehagene. De samlede merkostnadene ble 3,3 millioner kroner høyere enn koronakompensasjonen på 22 millioner kroner, som ble tilført budsjettet.

Skole

Merkostnadene som skyldes korona utgjorde 42,2 millioner kroner i 2021. Kostnadene skyldes hovedsakelig økte lønnsutgifter. Skoleområdet har fått tilført 31 millioner kroner i koronakompensasjon i 2021.

Barne- og familietjenesten

Barne og familietjenesten har merkostnader som skyldes korona på 18,2 millioner kroner. Dette skyldes driftsutgifter (smittevern, pasientskadeforsikring, mindreinntekter nybosetting av EM), lønn (endringer i tjenestetilbud, styrkning i enkelttiltak, innleie av vikarer,

overtidsarbeid m.m.), og økte kostnader til brukere. Den største utgiften er lønnskostnader og omhandler for det meste innleie til heldøgns tiltak samt styrking av tjenestetilbud til sårbare brukere i hjemmet under pandemien.

Kvalifisering og velferd

Kvalifisering og velferd fikk tilført 55 millioner kroner i budsjett 2021 for kompensere for utgifter som skyldes koronapandemien. Det er regnskapsført til sammen 21,3 millioner kroner i kontorkostnader: 6 millioner kroner utvidelse av introduksjonsprogram, 8,5 millioner kroner til forlengelse av kvalifiseringsprogrammet, 6,5 millioner kroner til sosialhjelp og 0,3 millioner kroner til ordinært smittevernutstyr. I tillegg er det brukt mye midler til indirekte korona kostnader der Dette er ikke ført som en korona kostnad, men som en del av de totale utgiftene på Nav kontorene.

Det er vanskelig å si eksakt hvor store økonomiske konsekvenser pandemien har hatt på området siden korona pandemien har medført høyere arbeidsledighet, lavere sysselsetting og økte utgifter til økonomisk sosialhjelp. Vi antar at konsekvensene er høyere enn det som er regnskapsført.

Psykisk helse og rus

Psykisk helse og rus har merkostnader som skyldes korona på 4,4 millioner kroner. Av dette utgjør omtrent 3 millioner kroner "ordinære" merutgifter til vikarinneleie og smittevernutstyr, samt tilsetting av to årsverk til "rask psykisk helsehjelp" og økning i tilskudd til ROS (ressurssenter for spiseforstyrrelser). I tillegg er 1,4 millioner kroner utgifter til vaksinasjon. Området har fått tildelt 3,4 millioner kroner i kompensasjon.

Bo- og aktivitetstilbud

De totale koronakostnadene utgjør 11,1 millioner kroner. Bo- og aktivitetstilbud er tilført 11,5 millioner kroner i koronakompensasjon. Kostnadene kommer i all hovedsak fra økt aktivitetstilbud som vedtatt i F-sak 41/21, samt kostnader til personell for å begrense antall brukere og ansatte som har kontakt med hverandre i tråd med til enhver tid gjeldende smittevernreglement, generelle smitteverntiltak som innkjøp av munnbind, antibac etc., og økte kostnader til vikarer og overtid på grunn av koronarelatert fravær.

Helse- og omsorgstjenester

De totale koronakostnadene for helse og omsorg er 288 millioner kroner. Området er tilført 270 millioner kroner i koronabudsjett. Av de totale kostnadene gjelder 88 millioner kroner kostnader til vaksiner mot covid-19. I tillegg til vaksinasjon har helse og omsorg utført oppgaver til TISK (testing-isolering- smittesporing -karantene), inkludert teststasjoner, smittesporing, luftveispoliklinikk og beredskapshotell, og drift av E. C. Dahls helse- og velferdssenter, hatt økte lønnskostnader og økt behovet for smittevernutstyr ved enheter. Koronakostnader ekskludert vaksine utgjør 200 millioner kroner.

Kunst og kultur

Merkostnader/mindreinntekter som skyldes korona er 2,2 millioner kroner. Mindreinntektene utgjør 1,6 millioner kroner fra redusert utleie og stengt/reduisert kafedrift i kulturaktiviteter, samt lavere gebyrinntekter (avgifter/tapt materiell) på biblioteket som følge av mindre besøk/utlån. Det er merkostnader til smittevernstiltak mm på om lag 0,6 millioner kroner. Området er i 2021 tilført 2,2 millioner kroner i koronakompensasjon.

Idrett og friluftsliv

Merkostnader/ mindreinntekter som skyldes korona er 1,8 millioner kroner. Mindreinntekter er på omlag 1,3 millioner kroner kommer av stengt/lavere besøk i Husebybadet, og dermed lavere billettinntekter. Generelle smittevernstiltak medfører merkostnader på om lag 0,5 millioner kroner. Området ble i 2021 tilført 1,4 millioner kroner i koronakompensasjon, som er 0,4 mindre enn påløpte kostnader.

Tekniske tjenester

Tekniske tjenester fikk kompensasjon for økte utgifter til vektere og diverse mindre merutgifter til drift av byen på til sammen 2,0 millioner kroner. Mindreinntekter fra gategrunnsleie og skjenkekontroll er beregnet til 6 millioner kroner.

Eiendomstjenester

Eiendomstjenester har hatt koronakostnader på 7,4 millioner kroner til renhold. Trondheim eiendom fikk koronakompensasjon for merutgifter til renhold på 6,2 millioner kroner i 2021.

Bruk av renholdsvikarer i desember medførte et visst merforbruk sammenlignet med kompensasjonen.

Næring

Næring har hatt koronarelaterte merutgifter på 0,4 millioner kroner opp mot saksbehandling av statlig tilskuddsordning til næringslivet.

Miljøtjenester

Miljøtjenester har til sammen 12,4 millioner kroner i koronautgifter i 2021. Området har mottatt 12,2 millioner kroner i kompensasjon. Av dette er 7,2 millioner kroner av merutgifter som skyldes smittepreventivt arbeid og smittekontroll. Fem millioner kroner av kompensasjonen skyldes antatt koronarelatert mindreinntekt opp mot piggdekkgebyret. Kommunedirektøren vil undersøke nærmere hva som er årsaken til mindreinntektene fra piggdekkgebyret.

Samferdselstjenester

Den beregnede effekten av korona på parkeringsinntektene er en mindreinntekt på 0,6 millioner kroner. Koronapandemien har hatt betydelig mindre effekt på parkeringsinntektene enn tidligere antatt.

Utvikling og støttetjenester

Totale koronakostnader utgjør til sammen 2,1 millioner kroner., og skyldes hovedsakelig lønn og innkjøp av digitalt utstyr (ekstra støtte til ansatte ut på feltet, innleie av vikarer, overtidsarbeid).

Folkevalgte og bystyresekretariat

Området fikk til sammen merutgifter på om lag 2,3 millioner kroner, som tilsvarer kompensasjonen. Utgiftene skyldes spesielt stortingsvalget som ble gjennomført i 2021.

Andre kompensasjonsordninger

I tillegg til de beregnede merkostnadene i kommunal drift som følge av pandemien, har kommunen forvaltet kompensasjonsordninger til næringsliv og kulturliv, finansiert både av egne midler og av staten. Kommunen har i 2021 utdelt 0,45 millioner kroner fra konsesjonsavgiftsfondet og 3,324 millioner kroner næringsutviklingsfondet i tråd med [bystyrevedtak i forbindelse med avviklingen av fondene, se sak 104/21](#). I tillegg har kommunen fordelt 99,2 millioner i 2021 på vegne av staten til støtte for lokalt næringsliv. I januar 2022 ble en ny kompensasjonsordning på 44,8 millioner fordelt. I tillegg vedtok formannskapet satt som bystyret i sak 148/21 å bevilge 4 millioner til strakstiltak innen arrangement, kunst og kultursektoren.

Investeringsregnskapet

Det ble investert i anleggsmidler for 2523 millioner kroner i 2021. Opprinnelig investeringsbudsjett var 2961 millioner kroner. Budsjettet ble regulert i økonomirapportene gjennom året. Revidert budsjett er 2941 millioner kroner.

Tabell 1.4 Bevilgningsoversikt investering 2021. Beløp i millioner kroner. Positive avvik er mindreforbruk/merinntekter. Negative avvik er merforbruk/mindreinntekt.

	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
Investeringer i anleggsmidler	2 523	2 941	418
Utlån og forskutteringer	557	592	35
Kjøp av aksjer og andeler	73	81	8
Avdrag på lån	70	68	-2
Avsetninger	160	203	43
Årets finansieringsbehov	3383	3 885	502
<i>Finansiert slik:</i>			
Bruk av lånemidler	-1322	-1 920	-598
Salg anleggsmidler	-290	-247	43
Salg av aksjer og andeler	-48	-48	0
Tilskudd og refusjoner	-851	-753	98
Kompensasjon for mva.	-286	-314	-28
Mottatte avdrag	-215	-168	47
Sum ekstern finansiering	-3 011	-3 450	-439
Overført fra driftsregnskap	-331	-331	3
Bruk av tidligere udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	-41	-104	-63
Sum finansiering	-3383	-3 885	-502
Udekket/udisponert	0	0	0

Investering i anleggsmidler ble 418 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2021. Andre investeringsutgifter omfatter utlån, kjøp av aksjer og andeler, avdrag på videreutlån og avsetninger til fond.

Bruken av lån ble 598 millioner kroner lavere enn budsjettet. Avviket er i hovedsak tidsavvik og utgiftene forventes å komme i 2022 eller 2023. Koronapandemien har forsinket gjennomføringen av flere prosjekter når det gjelder tilgang på arbeidskraft og varer.

Det er merinntekt på salg av anleggsmidler på 43 millioner kroner. Salg av anleggsmidler består i hovedsak av inntekter fra salg av grunn og boliger. Tilskudd og refusjoner til

investeringer viser en merinntekt på 98 millioner kroner. Merinntekten gjelder refusjon fra private utbyggere i forbindelse med utbygging av infrastruktur, refusjon fra andre kommuner til prosjektet digi-barnevern og spillemidler mottatt på avsluttede prosjekter.

Avsetninger består i hovedsak av innbetalte ekstraordinære avdrag på startlån og andre videre utlån. I tillegg kommer salget av Trondheims stasjonscenter. Bruk av avsetninger skyldes i hovedsak gjenutlån av ekstraordinære avdrag på startlån, og nedbetaling av avdrag på andre videre utlån.

331 millioner kroner er overført fra driftsregnskapet. Overføringen omfatter i hovedsak egenkapitaltilskudd til pensjonskasser, overføring av avkastning fra TKK, og midler bevilget av Stortinget og bystyret til investeringsprosjekter. Opprinnelig bevilgning fra Stortinget og bystyret er fra 2020. Bevilgning i 2021 skyldes tidsforskyvninger fra 2020.

Investeringer i anleggsmidler

Tabellen under viser regnskapsførte investeringer sammenlignet med budsjett innenfor de ulike investeringsområdene

Tabell 1.5 Brutto investeringsutgifter i bygg og anlegg. Beløp i millioner kroner

Investeringer i varige driftsmidler	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021
Barnehage	27,2	45,3	59,5
Skole	333,0	363,3	328,3
Barne og familietjenesten	8,7	13,0	29,6
Helse og velferd	325,0	396,6	622,7
Bolig	97,9	128,2	209,6
Idrett og friluftsliv	289,3	326,1	251,5
Kunst og kultur	108,6	116,8	91,6
Kirker og gravlunder	87,1	172,2	169,3
IT	99,0	88,4	69,8
Formålstomt	101,1	116,1	78,4
Eiendomsinvesteringer	72,3	75,4	60,1
Ubebygde bolig og næringsareal	260,7	183,6	166,4
Veg	24,3	41,2	38,5
Vann	194,7	230,0	230,0
Avløp	234,6	299,0	259,0
Avfall	0,5	1,0	2,0
Byrom parker og grøntanlegg	31,2	65,8	44,9

Investeringer i varige driftsmidler	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Opprinnelig budsjett 2021
Administrasjonsbygg og byrom	12,5	19,0	4,6
Miljøpakken	178,4	200,0	200,0
Trondheim parkering	6,2	5,8	7,3
Maskiner og utstyr	30,8	29,5	37,7
Klimainvesteringer	0,0	25,0	0,0
Sum investeringer	2523,1	2941,2	2960,8

Avvik innenfor områdene skyldes i hovedsak tidsforskyvninger og utgiftene er forventet å komme i 2022 eller 2023.

For omtale av avvik innenfor områdene og forslag til bevilgninger i 2022 vises det til tredje økonomirapport for 2021 som ble behandlet i [bystyret i mars](#).

Økonomiske nøkkeltall

I dette kapitlet og i kapitlene for de ulike tjenesteområdene presenteres økonomiske nøkkeltall for Trondheim og ASSS-kommunene (de ti største kommunene i landet). Datakilden er i flere sammenhenger KOSTRA-tall for 2021, publisert 15. mars. Vi tar forbehold om at KOSTRA-tallene for 2021 er foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB. Endelige tall for 2021 publiseres først 15. juni. Tallene er basert på foreløpige tall for 2021 fra konsernregnskapstatistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB). Det betyr at tallene inkluderer tall fra kommunale foretak og interkommunale selskap.

Det er viktig å være oppmerksom på at tall for 2020 og 2021 ikke er direkte sammenlignbare. Det har sammenheng med:

- Kommunen har i ulike grad vært påvirket av koronapandemien i 2020 og 2021. KS viser i sin regnskapsundersøkelse bl.a. til at det har vært en sterk økning i utgiftene til kommunehelse i 2021, noe de antar har sammenheng med at kommunene har hatt betydelige utgifter til vaksinasjon i 2021.
- Kommunenes pensjonspremie økte betydelig fra 2020 til 2021 (om lag 9 milliarder kroner). Dette gir en vekst i utgiftene på tjenesteområdene, men den varierer noe mellom områdene. Økningen i pensjonspremie ble motsvart av økt bruk av premiefond og økt inntektsføring av premieavvik (som føres på sentrale funksjoner). Dette er nærmere omtalt i [KS regnskapsundersøkelse for 2021](#).

Tabell 1.6 Økonomiske nøkkeltall, utvalgte kommuner og ASSS-gjennomsnitt. Prosent.

	Trondheim	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS gjennomsnitt

Netto driftsresultat	6,5	4,6	4,6	7,9	5,0
Disposisjonsfond, andel av brutto driftsinntekter	15,6	11,5	13,9	13,9	13,8
Langsiktig gjeld, ekskl. pensjonsforpliktelser, andel av brutto driftsinntekter	115,4	81,8	89,4	105,3	97,0
Investeringsutgifter, andel av brutto driftsinntekter	14,3	18,3	13,9	12,2	15,5

Som tabellen viser, hadde alle de store byene et godt netto driftsresultat i 2021. Trondheim har et noe sterkere netto driftsresultat enn gjennomsnittet for ASSS. Kommunene forklarer gode netto driftsresultat delvis med høyere skatteinntekter enn forventet, spesielt på slutten av året.

Det har vært en vekst i kommunenes disposisjonsfond. I gjennomsnitt for ASSS-kommunene utgjorde disposisjonsfond 13,8 prosent av brutto driftsinntekter. Trondheim hadde en noe større andel, 15,6 prosent, som er en styrking fra vel 12 prosent i 2020. Disposisjonsfondet utgjorde 2,6 milliarder i 2021, og består av et fritt disposisjonsfond, kraftfondets bufferfond, næringsfondet og Trondheims andel av foretak og IKSene (interkommunale selskaper) sine fond.

Trondheim har en høyere gjeld som andel av brutto driftsinntekter enn de andre store byene i landet, og i gjennomsnitt for ASSS-kommunene. Investeringsutgiftene som andel av brutt driftsinntekter er omtrent likt gjennomsnittet for ASSS-kommunene.

Økonomiske handlingsregler og målsettinger

Bystyret vedtok ved behandlingen av handlings- og økonomiplanen for 2017-2020 økonomiske handlingsregler og målsettinger som skal bidra til å sikre sunn kommuneøkonomi og trygge det finansielle grunnlaget for tjenestene kommunen har ansvar for å levere til innbyggerne.

Målsetting for korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat er netto driftsresultat korrigeres for premieavvik på pensjon og netto avsetninger til fond. Bystyret har vedtatt en målsetting om at korrigert netto driftsresultat bør ligge mellom 2 og 2,5 prosent av netto driftsinntekter. Korrigert netto driftsresultat for 2021 er på 5,6 prosent.

Målsetting for disposisjonsfond

Bystyret har vedtatt en målsetting om at disposisjonsfondet, ekskl. TKKs bufferfond, bør utgjøre fem prosent av driftsinntektene.

Utgående balanse i 2021 for disposisjonsfondet, ekskl. TKKs bufferfond og næringsfondet, er vel 1,6 milliarder kroner. Som andel av inntekt utgjør disposisjonsfondet 8,9 prosent. Som nevnt tidligere, er mindreforbruket i 2021 på 687 millioner kroner avsatt til disposisjonsfond. Dette er en viktig årsak til at disposisjonsfondet nå utgjør en betydelig større andel av inntektene enn målsettingen.

Handlingsregel for kapitalutgifter

Bystyret har vedtatt handlingsregler som sier at kapitalutgiftene på sikt på skal utgjøre åtte prosent av de frie disponible inntektene. Kapitalkostnadene utgjorde i 2021 6,9 prosent av frie inntekter. Dette er noe lavere enn budsjettet, og dette skyldes i hovedsak høye inntekter i form av skatt og kompensasjon for koronakostnader.

Målsetting for gjeldsgrad

Bystyret har vedtatt en målsetting om at gjeldsgraden skal være under 70 prosent av totale inntekter. Gjeldsgraden i 2021 ble på 70,8 prosent av driftsinntektene, litt over målsettingen.

Balanseregnskapet

Verdien av kommunens eiendeler har økt med i underkant av fire milliarder kroner til 65 milliarder kroner. Dette finansieres med egenkapital og gjeld.

Tabell 1.7 Balanseregnskapet 2021. Millioner kroner

	Regnskap 2020	Regnskap 2021
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Faste eiendommer og anlegg	28 243	29 036
Utstyr, maskiner og transportmidler	1 215	1 244
Finansielle anleggsmidler		
Aksjer og andeler (eiendeler)	2 070	2 139
Obligasjoner (eiendeler)	0	0
Utlån	2 473	2 816
Immaterielle eiendeler	0	0
Pensjonsmidler	16 472	16 875
Sum anleggsmidler	50 473	52 110
Omløpsmidler		

	Regnskap 2020	Regnskap 2021
Bankinnskudd og kontanter	1 661	3 024
Finansielle omløpsmidler		
Aksjer og andeler (omløpsmidler)	1 604	1 518
Obligasjoner (omløpsmidler)	4 896	5 168
Sertifikater	0	0
Derivater (omløpsmidler)	0	0
Kortsiktige fordringer		
Kundefordringer	562	616
Andre kortsiktige fordringer	877	1 117
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	1 262	1 387
Sum omløpsmidler	10 861	12 830
Sum eiendeler	61 334	64 941
Egenkapital		
Egenkapital drift		
Disposisjonsfond	-1 840	-2 646
Bundne driftsfond	-530	-549
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
Egenkapital investering		
Ubundet investeringsfond	-6 027	-6 023
Bundne investeringsfond	-99	-222
Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
Annen egenkapital		
Kapitalkonto	-14 107	-15 692
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	0	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	211	211
Sum egenkapital	-22 391	-24 921
Langsiktig gjeld		
Lån		
Gjeld til kredittinstitusjoner	-11 598	-13 211
Obligasjonslån	-6 000	-5 500
Sertifikatlån	-1 984	-2 054
Pensjonsforpliktelse	-16 974	-16 702
Sum langsiktig gjeld	-36 555	-37 467
Kortsiktig gjeld		

	Regnskap 2020	Regnskap 2021
Leverandørgjeld	-1 039	-866
Likviditetslån	0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-1 348	-1 688
Premieavvik (kortsiktige gjeld)	0	0
Sum kortsiktig gjeld	-2 387	-2 553
Sum egenkapital og gjeld	-61 333	-64 941

Anleggsmidler

Anleggsmidlene har økt med 1,6 milliarder kroner fra 2020 til 2021. Dette er hovedsakelig aktivering av gjennomførte investeringsprosjekter i balansen, en økning av egenkapitalen i pensjonskassene og en økning av kommunens utlån. Egenkapitalen i pensjonskassene, hvor det meste gjelder Trondheim kommunale pensjonskasse, økte med 403 millioner kroner. Kommunens utlån har økt med 343 millioner kroner, som skyldes økte utlån til startlånsordningen.

Omløpsmidler

Bankinnskudd og kontanter har økt med knapt 1,4 milliarder kroner fra 2020 til 2021. Den store økningen skyldes i hovedsak at det ble tatt opp mer lån på slutten av 2021 enn det var behov for, samt større skatteinngang enn ventet. Endringer i verdien av obligasjoner, aksjer og andeler kommer som følge av endringer i de investerte midlene i kraftfondet. Premieavviket økte med 125 millioner kroner, og var ved årsskiftet på knapt 1,4 milliarder kroner.

Egenkapital

Egenkapitalen har økt med vel 2,5 milliarder kroner i 2021. Dette skyldes hovedsakelig økning i kapitalkontoen og økning i disposisjonsfondet. Disposisjonsfondet (summen av bykassens disposisjonsfond og bufferfondet til Trondheim kommunale kraftfond) øker med 806 millioner kroner fra 2020 til 2021. Et solid regnskapsresultat bidrar mye til denne økningen.

Langsiktig gjeld

Den langsiktige gjelden har økt med 912 millioner kroner, som følge av en økning i kommunens innlån og lavere pensjonsforpliktelser. Det vises til finansrapporten for 2021 for mer utdypende beskrivelse og analyse av den langsiktige gjelden.

Kortsiktig gjeld

Den kortsiktige gjelden har økt med 166 millioner kroner og er i stor grad relatert til feriepenger, merverdiavgift og periodisering.

Garantiansvar

Kommunens garantiansvar er økt med 162 millioner kroner i 2021, til 806 millioner kroner ved utgangen av 2021.

Tabell 1.8 Garantiansvar 2018-2021, per 31.12. Tall i millioner kroner

	2018	2019	2020	2021
Idrett	305	214	235	425
Barnehager	23	20	18	16
Aksjeselskap, Interkommunale selskap	108	103	92	102
Boliger/Institusjoner	306	282	256	237
Div. formål	39	38	43	26
Sum	781	657	644	806

Garantiansvaret var 25 millioner kroner høyere ved utgangen av 2021 enn ved utgangen av 2018. Garantiansvaret til idrettsanlegg er økt i fireårsperioden. Nedgangen fra 2018 til 2019 skyldes endringer i regelverket vedrørende garanti for spillemidler. Kommunene har ikke lengre garantiforpliktelser for utbetalte spillemidler.

Risikoen for realisering av garantiansvar vurderes å være størst på idrettsområdet. I tabellen nedenfor er garantiansvaret for anlegg bygd av idrettslag fordelt per lag og med beløp per 31. desember 2021.

Tabell 1.9 Garantier til idrettsformål. Tall i millioner kroner.

Trondheim Taekwon-do klubb	8,6
Lade Tennisarena AS	4,7
Trondheim Bordtennisklubb	1,8
Leangen Curling AS	2,1
Trondheim Kunstgress Syd AS	0,3
Sjetne Idrettslag	2,3
Sjetne Idrettslag	9,7
Sverresborg Fotball	6,6
Charlottenlund Sportsklubb	14,3
Charlottenlund Sportsklubb	6,1
Ranheim Idrettslag	27,0
Ranheim Idrettslag	15,0
Ranheim Idrettslag	44,0
Trolla Idrettslag	0,8
Nardo Fotballklubb	12,7
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	2,6
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	2,8
Sjetne IL, rehab kunstgressbane	1,4
Trondhjems Seilforening, klubbhus	3,3
Trondhjems Seilforening, klubbhus	1,0
Trondhjems Velocipedklubb, terrengsykkelpark	5,3
Byåsen IL, Myrahallen	14,1
Byåsen IL, Myrahallen	15,0
Byåsen IL, Myrahallen	32,2
Flatås idrettslag	36,9
Utleira idrettslag	1,1
Utleira idrettslag	3,5

Heimdal Idrettsforening	22,1
Kattem IL Fotball	0,0
Kattem IL Fotball	3,6
SK Trondheims-Ørn	0,0
SK Trondheims-Ørn	29,0
SK Trondheims-Ørn	9,8
Sør-trøndelag Ishockeykrets	2,3
Byåsen idrettslag	0,8
Sjetne idrettslag	0,5
Sportsklubben Nationalkameratene	0,1
Tiller Idrettslag	0,8
Vassfjellet Vinterpark	11,0
Vassfjellet Vinterpark	16,0
Trondheim Rideklubb	0,4
Vassfjellet Vinterpark, byggelån	54,0
Sum	425,3

Ved utgangen av 2021 har Trondheim kommune et garantiansvar for investeringer i idrettsanlegg på 425,3 millioner kroner. Dette er en økning på 175 millioner kroner sammenlignet med utgangen av 2020. Økningen skyldes i stor grad utbygging av Vassfjellet Vinterpark, ny idrettshall på Byåsen og flere rehabiliteringer av kunstgressbaner. Selv om flere av lagene har hatt anstrengt økonomi i perioder, er det ingen indikasjoner på at noen er i en så vanskelig økonomisk situasjon at de ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser overfor sine kreditorer. Sist kommunen måtte innfri en garanti for et idrettslag som ikke klarte sine økonomiske forpliktelser, var på midten av 1990-tallet.

Boliger og institusjoner er det området hvor kommunen har påtatt seg det største garantiansvaret.

Tabell 1.10 Garantiansvar boliger og institusjoner. Tall i millioner kroner

Ilen Menighet stiftelse	18,2
Ilen Menighets Stiftelse	1,4
Svartlamoen boligstiftelse	0,2
Zion sykehjem Stiftelse	14,6
Bakklandet Menighets Omsorgssenter	12,7
Bakklandet Menighets Omsorgssenter	2,2
Borettslaget Bergheim senior og omsorgsboliger	17,5

Borettslaget Harmonien	6,8
Borettslaget J.O. Stavsvei 1, omsorgsboliger	6,3
Borettslaget Ladesletta Hage	6,0
Borettslaget Ladesletta Hage	4,6
Borettslaget Ringvålvegen 18-20	4,2
Borettslaget Sannan park omsorgsboliger	6,7
Kystadtunet BL	7,0
Laugsand borettslag	5,6
Laugsand borettslag	5,5
Munkvoll borettslag	30,4
Stiftelsen Laugsands aldershjem	5,6
Stiftelsen Laugsands aldershjem	5,6
Stiftelsen Trondhjems Hospital	1,1
Stiftelsen Trondhjems Hospital	16,3
Stiftelsen Trondhjems Hospital	21,7
Tempesletta borettslag	4,8
Tempesletta borettslag	4,8
Tempesletta borettslag	4,9
Zion sykehjem	12,0
Østre Rosten Borettslag	9,8
Sum	236,7

Garantiansvaret er redusert med 20 millioner kroner i 2021 sammenlignet med utgangen av 2020. Garantiansvaret omfatter lån som er tatt opp av boligstiftelsen for trygdeboliger, private institusjoner og borettslag, til rehabilitering av sykehjem og bygging av omsorgsboliger og trygdeboliger.

2. Arbeidsgiverområdet og felles systemer

Personal

Trondheim kommune hadde 204 enheter pr. 31.12.2021.

Trondheim kommunerevisjon, Kommunedirektøren strategisk ledelse og Kommunedirektørens fagstab er ikke regnet som enhet.

Disse tre ble nedlagt:

- E C Dahls helse- og velferdssenter ble nedlagt som egen enhet og ble gjenåpnet som en avdeling under Hjorten helse- og velferdssenter.
- Charlottenlund helse- og velferdssenter. Ble slått sammen, nytt navn: Dragvoll og Charlottenlund helse- og velferdssenter
- Ilsvika helse- og velferdssenter. Ble slått sammen, nytt navn: Ilevollen og Ilsvika helse- og velferdssenter

I tillegg ble Kuhaugen barnehager lagt ned, men da ble en av barnehagene under adm.barnehagen egen enhet, Majorstuen barnehage, så det påvirker ikke antall enheter.

Tabell 2.1 Antall ansatte og årsverk 2021 etter tjenesteområde

Virksomhets- område	Kvinne			Mann			Sluttsum	
	Ansatte	Årsverk	Andel	Ansatte	Årsverk	Andel	Ansatte	Årsverk
Byutvikling	606	580	48,16%	636	624	51,84%	1242	1 204
Finansforvaltning	43	42	66,74%	21	21	33,26%	64	63
Helse og velferd	4967	3 781	78,40%	1366	1 042	21,60%	6333	4 823
Kommunedirektøren - UN Center of Excellence	3	2	62,16%	3	1	37,84%	6	4
Kultur og idrett	117	99	61,38%	75	62	38,62%	192	162
Næring, samferdsel, klima og miljø	76	75	57,41%	57	55	42,59%	133	130
Oppvekst og utdanning	5206	4 719	78,36%	1452	1 303	21,64%	6658	6 022
Ordfører og bystyre	17	17	58,30%	12	12	41,70%	29	28
Organisasjon	240	232	58,93%	164	161	41,07%	404	393
Kommunedirektør/direktører	2	2	25,00%	6	6	75,00%	8	8
Sluttsum	11250	9 548	74,38%	3786	3 288	25,62%	15036	12 837

Det er en økning fra 2020 med 38 ansatte og 94 årsverk.

Internkontroll

I følge ny bestemmelse om internkontroll i kommunelovens § 25-1 skal kommune ha “internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges”. Videre fremgår at “Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.”

Alle enheter i Trondheim kommune har tilgang på systemer for internkontroll. Kvaliteket og styringskraftportalen er to av verktøyene som kommunen bruker i det daglige arbeidet med internkontroll. I tillegg vil fagsystemer, økonomisystemet og HR-systemet hjelpe enhetene til å holde orden i eget hus. Verktøyene og systemene bidrar til at internkontroll er en naturlig del av virksomhetsstyring og ledelse. Internkontrollen skal bidra til å nå fastsatte mål, at vi etterlever lover og regler og at vi leverer tjenester med god kvalitet til kommunens innbyggere.

Styringskraftportalen er et verktøy som skal gjøre det enklere å drive systematisk og samordnet internkontroll. Formålet med verktøyet er å øke styringskraften og styrke bevisstheten om internkontroll ved alle kommunens enheter. Verktøyet bidrar til at kommunedirektøren lettere kan følge opp arbeidet gjennom faste punkter i årshjulet. Dette innebærer blant annet evaluering av internkontrollarbeidet for inneværende år, og gjennomføre risikovurderinger for å identifisere fokusområder kommende år. Styringskraftportalen er oppdatert for at kommunens ledere skal gjennomføre og rapportere på løpende, risikobasert internkontroll etter denne bestemmelsen.

Kvaliteket er Trondheim kommunes kvalitetssystem. Her har vi dokumentstyring, avvik- og forbedringsmeldinger og forebyggende risikovurderinger. Kvaliteket samler nødvendige styringsdokumenter, prosedyrer, rutiner og retningslinjer. Enhetene i kommunen skal minst en gang i året gjennomgå systemet for å sikre forbedringer og nødvendige endringer. Avviks- og forbedringsmeldinger hjelper oss til å ha en kontinuerlig forbedringsprosess i hele kommunen. Dokumentasjon av hendelser er også viktig for å sikre at brudd på lover, forskrifter, prosedyrer og rutiner ikke gjentar seg. Trondheim kommune har mange pågående og nye prosesser. Risikovurderinger skal brukes for å forutse og ha kontroll på uheldige hendelser som kan dukke opp. Dette er viktig forebyggende arbeid.

Nærmere om risikovurderinger

Risikobasert internkontroll betyr at risikoanalyser må legges til grunn for arbeidet. Våre ledere må ha god kompetanse på gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS). Det ble gjennomført en utredning og spørreundersøkelse om status for praksis og kompetanse på ROS-analyser hos ledere og arbeidsmiljøgrupper i 2021. Undersøkelsen dokumenterte at 80 prosent av de 730 som svarte hadde gjennomført risikovurderinger siste år. 80 prosent ønsket mer kompetanse på ROS-analyser. Utredningen viste at det er behov for tydelighet i

rutiner og bruk av verktøy. Arbeidet følges opp av Kommunedirektøren med informasjons- og opplæringstiltak i 2022.

Løpende internkontrollarbeid

Enhetene i kommunen skal minst en gang i året gjennomgå Kvaliteket for å sikre forbedringer og nødvendige endringer i rutiner og dokumentasjon. Avviks- og forbedringsmeldinger blir fulgt opp løpende. Dette gir kontinuerlige forbedringsprosesser. Dokumentasjon av hendelser og ROS-analyser er viktig for å sikre at brudd på lover, forskrifter, prosedyrer og rutiner ikke gjentar seg, og at tiltak for å redusere risiko gjennomføres og vurderer risiko på nytt når tiltakene er gjennomført. Dette er viktig forebyggende arbeid. I spørreundersøkelsen om ROS-analyser oppga 93 prosent at de gjennomfører tiltak etter at de har gjennomført ROS-analyser og 83 prosent oppga at de gjør en grad av ny vurdering i etterkant, men mange kan gjøre det i større grad. Dette kan presiseres i informasjons- og opplæringstiltak i 2022.

Hvordan vi arbeider med å følge opp eventuelle avvik/lovbrudd

Status på avviks- og forbedringsmeldinger er tilgjengelig i Kvaliteket og it-systemet minner lederne om å lukke avvik på egen enhet fortløpende.

Kvalitetsnettverket, som består av medarbeidere fra flere virksomhetsområder, møtes jevnt. Medarbeiderne tar blant annet ut rapporter på hendelser (avvik og forbedring) i Kvaliteket hvert kvartal, som deretter gjennomgås i kommunedirektørens ledermøte. Nettverket gjør vurderinger, tilrettelegger for videre oppfølging og sørger for at informasjonen er åpen og lett tilgjengelig for alle.

Rapportering av statlige tilsyn

Ifølge kommuneloven § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om resultater fra statlige tilsyn minst en gang i året. [Statsforvalteren har opprettet en tilsynskalender](#) som skal samordne alle statlige tilsyn. Statsforvalteren har i 2021 gjennomført tre tilsyn i Trondheim kommune. I tillegg er det gjennomført to undersøkelser hvor rapport ikke er mottatt. I Statsforvalterens tilsynskalender er det også satt opp et tilsyn fra Mattilsynet om vannverk, distribusjonssystem. Kommunedirektøren har fått avklart at dette tilsynet var planlagt, men ikke gjennomført.

Rapportering om gjennomførte og avsluttede tilsyn

Tempe helse- og velferdssenter

Landsomfattende tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp i kommunale helse- og omsorgstjenester, som ble gjennomført 14. september 2021 av Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren i Trøndelag fant ikke holdepunkter for brudd på pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A ved omsorgsboligene ved Tempe helse- og velferdssenter.

Resultatet av tilsynet blir gjennomgått i strategisk ledermøte med enhetslederne som et ledd i kvalitetsforbedringsarbeidet for alle helse- og velferdssenter. Det vil også bli tatt inn i arbeidet med utvikling av arbeidsflater og strukturering av dokumentasjon i Helseplattformen.

Tiltak som vil bli iverksatt ved Tempe helse- og velferdssenter:

- Avdelingsleder følger opp ansatte for å sikre god nok dokumentasjon.
- Regelverket om tvang blir fast årlig tema på personalsamlinger.
- Alle ansatte får nytt kurs i løpet av 2022.
- Tillitsskapende tiltak skrives på en egen plass i journalen.

Zion helse- og velferdssenter, omsorgsboliger

Landsomfattende tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp i kommunale helse- og omsorgstjenester, som ble gjennomført 4. mai av Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren i Trøndelag fant ikke holdepunkter for brudd på pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A ved omsorgsboligene ved Zion helse- og velferdssenter. Resultatet av tilsynet ble gjennomgått i strategisk ledermøte med enhetslederne som et ledd i kvalitetsforbedringsarbeidet for alle helse- og velferdssenter. Det ble også tatt inn i arbeidet med utvikling av arbeidsflater og strukturering av dokumentasjon i Helseplattformen. Ved Zion helse- og velferdssenter vil det bli gjennomført:

- Opplæring i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A for ansatte i omsorgsboliger med gjennomgang av rutiner for vurdering av samtykkekompetanse og krav til dokumentasjon

- Ressurspersoner i omsorgsbolig inviteres til å delta i nettverk med ressurspersoner i sykehjem
- Endring av rutiner for å sikre oversikt over 4A-vedtak på systemnivå.

Barnehage

Tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet angående godkjenning av familiebarnehager etter barnehageloven. Tilsynet ble gjennomført 24. mars i 2021 av Statsforvalteren i Trøndelag.

Statsforvalteren konkluderte med at barnehagemyndigheten:

- Gir nødvendig veiledning til søkere før søknad om godkjenning av en familiebarnehage og ved avgjørelse av søknad om godkjenning av familiebarnehage.
- Det innhentes ikke nødvendig informasjon om barnehagens organisering i godkjenningsprosessen
- Det vurderes ikke i tilstrekkelig grad hvem det skal innhentes politiattest for.
- Det legges ikke i stor nok grad vekt på at en familiebarnehage som hovedregel skal ha en sammenslutning som består av flere enheter
- Kommunens godkjenningspraksis for enkeltstående hjem og doble grupper i ubebodde lokaler er ikke i tråd med regelverket.
- Innholdet i godkjenningsvedtakene tilfredstiller ikke forvaltningslovens krav.

Barnehagemyndigheten har iverksatt følgende tiltak:

- Revisjon av rutinene for godkjenning av familiebarnehager.
- Intern gjennomgang ved Fagenheten for oppvekst og utdanning med fokus på tolkning av regelverket.
- Informasjonsmøte med familiebarnehagene for å informere om tilsynet og eventuelle følger dette kan få ved fremtidig godkjenning av familiebarnehager.
- Oppdatere informasjon på kommunen nettside til søkere om rutiner og krav ved søknad om godkjenning av familiebarnehager.

Statsforvalteren har vurdert pålegg om retting er etterkommet og tilsynet er avsluttet.

Kommunen vil som følge av tilsynet:

- jevnlig vurdere egen praksis for å sikre at denne er i tråd med barnehageloven.
- sikre internkontroll.
- gjennomføre flere interne arbeidsmøter.
- benytte storbynettverket for å reflektere over egen praksis.

Falkenberg og Lerkendal NAV kontor

Statsforvalteren gjennomført undersøkelser angående tilgjengelighet sosiale tjenester ved NAV kontorene den 02.-04.11.2021 Kommunedirektøren har ikke mottatt sluttrapport på disse undersøkelsene per 25.02.2022.

Varsling

Trondheim kommunen har utarbeidet varslingsrutiner i samsvar med arbeidsmiljøloven. Ansatte og innleide arbeidstakere har rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Intern varsling om kritikkverdige forhold kan gjøres på ulike måter; varsle til leder, til tillitsvalgt eller verneombud eller til varslingssekretariatet.

Varslingssekretariatet

Bystyret vedtok i 2007 å opprette et varslingssekretariat. Formålet var å legge til rette for at ansatte varsler om kritikkverdige forhold. Varslingssekretariatet behandler ikke den konkrete saken, men hjelper varsler med å få lagt frem saken for ansvarlig leder. Det er varsler som velger hvem det varsles til; leder, til tillitsvalgt eller verneombud, eller til varslingssekretariatet. Sekretariatet mottar således ikke alle varslingssaker i Trondheim kommune. Ansatte kan varsle til varslingssekretariatet gjennom en webløsning i kommunens intranett, hvor det kan varsles anonymt. Ansatte kan også kontakte varslingssekretariatet på telefon tirsdag og torsdag klokken 10.00 til 12.00, hvor det kan avtales et møte.

I 2021 har varslingssekretariatet mottatt fem saker og alle er mottatt gjennom webløsningen.

To saker er angitt som brudd på etiske retningslinjer og tre saker om psykososialt arbeidsmiljø. Det er varsleren som selv kategoriserer varslingen i webløsningen.

To av varslene er anonyme, mens tre var ikke anonyme. To av sakene var ferdig behandlet ved utgangen av 2021, hvor en sak avsluttet og en sak henlagt.

Etisk standard

Gjennom kjennskap til etiske retningslinjer og kultur for refleksjon, ivaretas fokus på etikk og etiske standarder i Trondheim kommune. Alle ansatte må skrive under på at de har lest de etiske retningslinjene. Det er utarbeidet rutiner for å følge opp etikkarbeidet med risikovurderinger, tiltak og kontrollrutiner.

Organisasjonsutvikling

Omstilling under pandemien

Organisasjonsdirektør etablerte tidlig i pandemien en egen gruppe kalt "Arbeidsgiveriet" som har vært representert både av Personaltjenesten, Arbeidsmiljøenhet, og fagstab organisasjon. Gruppen har blant annet jobbet med hvilken betydning nasjonale og kommunale forskrifter/råd har hatt for ansatte, intern informasjon og system for ivaretagelse av ansatte for øvrig.

Samordningsgruppen ble etablert i april 2020, og supplerer gjeldende organisering for beredskap i kommunen har bestått også i 2021. Gruppen består av en koordinator fra hver av sektorområdene, og mandatet er å: 1) koordinere arbeidet og ivareta sammenheng i arbeidet på tvers av tjenesteområdene, 2) gi kommunedirektørens ledergruppe og kriseledelse beslutningsstøtte, og 3) bringe tema inn i gruppen for diskusjon og kommunikasjon tilbake til sektorene. Samordningsgruppen jobber på tvers for å redusere sårbarheter i kommunen, sikre god tjenesteleveranse og ivareta ansatte. Siden oppstart har gruppen regelmessig rapportert status fra hver sektor og for egne arbeidsområder til kriseledelsen, og mottatt oppgaver derfra.

Prosjekt eksperimentering

Prosjekt eksperimentering som tjeneste utviklet en støtteprosess til bærekraftige, medarbeiderdrevne innovasjoner sammen med Steinkjer kommune i 2019. Prosjektet har testet prosessen på en rekke initiativ i 2020 og -21, hovedsakelig fra innovasjonsstipend, men også fra kilder som forbedringsforslag i kvaliteteke og forskningsprosjekt. Erfaringer fra prosjektet er delt på internett, herunder trinnene i støtteprosessen og en podcast for DigiTrøndelag. Nettkurset "Bli veileder i innovasjon" ble utviklet og delt på KS Læring.

Nasjonal og regional digitalisering

Trondheim kommune har fulgt opp KS sin samstyringsmodell i 2021 gjennom å bekle roller i henholdsvis KommIT-rådet og Digitaliseringsutvalget. I tillegg deltar Trondheim i fagrådene personvern og informasjonssikkerhet, fagråd arkitektur og fagråd dokumentasjon og arkiv. I forlengelsen av dette er det etablert et regionalt samarbeid om digitalisering i regionen ved navn DigiTrøndelag der alle kommuner i Trøndelag deltar.

I løpet av 2021 har kommunen revidert dagens arbeidsgiverpolitikk og ny temaplan for teknologi og modernisering som erstatter tidligere digitaliseringsstrategi av 2014. Planene vil innebære igangsetting av flere satsinger i løpet av 2022 og årene fremover for å møte morgendagens utfordringer knyttet til ressursituasjon og forventninger til moderne tjenester fra innbyggerne.

Trondheim har videre tatt ledelsen det nasjonale prosjektet DigiBarnevern og vil lansere nye løsninger for barnevernet i Trondheim kommune i 2022. Prosjektet avsluttes i 2023.

Helseplattformen og lokalt innføringsprosjekt

Helseplattformen blir en ny journal- og samhandlingsløsning på tvers av ulike tjenesteområder og helseaktører i Midt-Norge. Løsningen vil påvirke organisering og kreve nye måter å jobbe på innenfor både barne- og familietjenesten og helse- og velferdsområdet. 2021 har vært et travelt år, påvirket av pandemien som i lengre perioder har redusert mulighetene for fysiske møtepunkt mellom viktige funksjoner og også påvirket

rekruttering til prosjektet i noen grad. Dato for oppstart for Trondheim kommune og St. Olavs hospital, 30.04.22, er opprettholdt . For mer detaljer om prosjektet, se [Lokalt innføringsprosjekt Helseplattformen](#).

TRD3.0 Smart by/kommune

Det har det skjedd innenfor smartby-domenet i 2021. Blant annet knyttet til arbeidet med ny samfunnsplan hvor vi sammen med det nasjonale smartby-nettverket har utviklet [digital plattform for innbyggerinvolvering](#) og en [innsiktsbase som et ledd i å jobbe mer systematisk med innbyggerinvolvering](#). Det har også vært mye aktivitet knyttet til evaluering av bærekraft og hvordan man gjennom det kan bli en mer datadrevet kommune. For mer informasjon om aktiviteter og prosjekter, se trondheim.kommune.no/smartby

Informasjonssikkerhet

Kommunerevisjonen har i 2021 gjennomført en etterlevelseskontroll av generelle IT-kontroller med særlig fokus på datasikkerhet og beredskapstiltak. Rapporten er forventet levert bystyret i løpet av 2022.

Som oppfølging av bystyrets behandling av [Temaplan for digitalisering \(vedtak 9\) PS 0005/21](#), ble det høsten 2021 gjennomført en ekstern gjennomgang av kommunens status på områdene informasjonssikkerhet og personvern. Rapporten ble overlevert organisasjonsdirektøren 17. desember 2021. Rapporten inneholder observasjoner og vurderinger om dagens status, og presenterer 14 anbefalinger for å løse utfordringer som beskrives i rapporten.

It-tjenesten har sammen med tjenesteleverandørene TietoEvry, Sopra Steria og Atea også i 2021 håndtert flere tusen angrep mot kommunens informasjonssystemer. Angrepene har til en viss grad påvirket kommunens tjenesteleveranser. Angrepene viser en økende utvikling i antall og alvorlighet, og er rettet både mot våre tekniske infrastrukturer, plattformer, systemer, tjenester og våre ansatte. Metodene som er benyttet er bredspektret. Kommunen har vært utsatt for forsøk med ulike former for skadevare (datavirus, ormer, trojanere, adware), tjenestenektangrep (DDoS), innbruddsforsøk (hacking, phishing, datatyveri, spyware, backdoors, rootkit, keyloggers), utpressingsforsøk (ransomware), og direktørsvindel (CEO-fraud).

Personvern

Arbeidet med etterlevelse av personopplysningslovens krav ble videreført inn i 2021. Arbeidet har i hovedsak bestått i å etablere oversikter over alle behandlinger av personopplysninger, lovlighetskontroll av disse, utarbeide nødvendig dokumentasjon, og kompetansebygging omkring personvern. Kommunen har utnevnt et eget personvernombud.

I 2021 ble det ikke meldt om alvorlige avvik i behandling av personopplysninger. Et “alvorlig avvik” er i denne sammenheng en hendelse hvor sensitive personopplysninger/ personopplysninger av særlige kategorier er blitt utlevert til uvedkommende.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap har i 2021 hatt fokus på håndtering av koronapandemien. Som i 2020 har statsforvalteren også i 2021 valgt å utsette den årlige beredskapsøvelsen for kommunene i fylket. Med ukentlige møter i kriseledelsen gjennom store deler av året har kommunedirektøren valgt å ikke gjennomføre parallelle øvelser.

For å sikre en økt analyse-, styring- og gjennomføringskraft i håndtering av pandemien gjennom 2021 har kommunedirektøren vektlagt videreutvikling av kommunens kontinuitetsplaner fordelt på tjenesteområdene og på de ulike ledernivå i kommunen.

De omfattende samvirkeprosesser innenfor samfunnssikkerhet og beredskap knyttet til pandemien er i 2021 videreført på alle nivåer - lokalt, regionalt og nasjonalt. I 2021 er det loggført 55 statusmøter i kommunens kriseledelse.

For å sikre læring fra håndteringen av pandemi og kontinuitet av kommunale tjenester, er det i den strategiske håndteringen etablert en egen “logg for systematisk registrering av læringspunkter”. Denne loggen vil sammen med underveisevaluering fra NTNU samfunnsforskning og annen relevant informasjon fra 2020 og 2021 inngå som data både i kommunerevisjonens forvaltningsrevisjon og kommunedirektørens sluttevaluering.

Utover pandemien har det i 2021 ikke oppstått andre uønskede hendelser som har medført at kommunens kriseledelse har vært aktivert.

Ufrivillig deltid

Heltidssatsing

Prosjektet ble igangsatt i mai 21. Planen var at dette prosjektet skulle omfatte både tjenesteområdene Helse og velferd og Oppvekst og utdanning. [Det er et omfattende prosjekt med ni vedtakspunkt, PS 0005/21](#). Noen av vedtakene ble svart ut tidlig i prosjektet, mens de andre vedtakene er mål som skal gjennomføres på utvalgte enheter. Etter bestilling fra kommunalsjefene innenfor helse og velferd, ble det i løpet av høsten gjort et arbeid vedrørende kartlegging av alle enheter innen helse og velferd om hvor mange som er deltidsansatt, og hvor mange som er heltidsansatt. Disse tallene sier imidlertid ikke noe om deltidsstillinger er ufrivillig er frivillig. I løpet av våren 22 skal det gjennomføres en spørreundersøkelse på alle enheter i innenfor helse og velferd, blant annet med kartlegging

om ønske om utvidet stilling. Planen er at også samme undersøkelse blir gjennomført innen oppvekst og utdanning.

I løpet av høsten 21 ble prosjektet [Sentral bemanningsplanlegging](#) igangsatt. Det er bestemt at heltidssatsing skal inn som en del av dette prosjektet. Prosjekt Sentralisert bemanningsplanlegging har som hovedmandat å se på hvorvidt og hvordan en sentralisering av bemanningsplanlegging kan gi positive gevinster innenfor Helse og velferd. En viktig gevinst i så måte vil være flere store og hele stillinger. Arbeid som er rettet mot økt heltid i prosjektet er blant annet å øke kompetanse hos planleggerne rundt hvordan skape større stillinger, kartlegging av ansatte som ønsker større stillinger, videreutvikling av partssamarbeidet knyttet til heltid og bruk av fraværsprediksjon med kunstig intelligens for å kunne tilby større stillinger.

På grunn av økt koronasmitte, ble prosjektet heltidssatsing foreløpig satt på vent i desember 2021. Det ble da besluttet at prosjektleder skulle delta i prosessen med rekruttering tilkallingsvikarer innen oppvekst- og utdanning. Dette arbeidet går nå mot slutten.

Likestilling

Kommunens likestillingsarbeid omfatter kjønn, innvandrere, redusert funksjonsevne og alder.

I tilsettingsrutinene til Trondheim kommune ligger det inne et avsnitt som heter "Interne retningslinjer for å ivareta mangfoldig arbeidsliv". Trondheim kommune skal være en mangfoldig arbeidsplass, og retningslinjene skal ligge til grunn ved utvelgelse av kandidater til intervju og ved tilsetting. Retningslinjene omhandler alder, kjønn, etnisitet og funksjonsevne.

Et overordnet mål for likestillingspolitikken i kommunen er at arbeidsstokken skal gjenspeile befolkningssammensetningen. Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger kommunene å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne. I årsrapporten skal det redegjøres for hvordan kommunen har oppfylt aktivitetsplikten.

Kjønn

Ved utgangen av 2021 var 74,4 prosent av ansatte i kommunen kvinner. Av alle lederne (fra kommunedirektøren til avdelingsledere) er 25,5 prosent menn. Det er dermed omtrent lik kjønnsfordeling blant ledere som blant de ansatte forøvrig.

Tabell 2.2 Kjønnfordeling ansatte i barnehage og omsorg i 2021

	Kvinne		Mann	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Helse og velferd til sammen	4384	79,22%	1150	20,78%
Barnehage til sammen	1731	88,18%	232	11,82%

Menn i barnehage

Det langsiktige målet er at andelen menn i barnehager skal øke til 12 prosent. Ved utgangen av 2021 var det i kommunale barnehager 11,8 prosent menn, det er en økning fra 2020 med 0,8 prosentpoeng. Ved Dronning Mauds minne startet det høsten 2021 665 studenter, hvorav 95 menn.

Menn i omsorgstjenesten

I 2021 benytter vi data fra Helse, bo og aktivitetssenter (BOA) og helse og velferdssenter (HVS). Menn utgjør 21 prosent som er 1 prosent høyere enn i 2020. Trondheim kommune er fortsatt den eneste kommunen hvor "Menn i helse" er gått over fra prosjekt til ordinær drift, og nå på sjuende året. I 2021 har det vært et samarbeid med nabokommunene Ørland, Stjørdal, Malvik, Melhus, Rissa, Skaun, Røros og Orkland. Trondheim har til enhver tid garanti for, og opsjon på 20 læreplasser til Menn i helse. Siden oppstarten i 2010 har 144 kandidater tatt fagbrev. Av alle 144 med fagbrev har 92 prosent av disse en jobb å leve av innefor helse. 56 prosent av kandidatene har fått beste karakter på fagprøven. I tillegg har åtte kandidater gått videre til å ta en bachelorgrad innen sykepleie eller vernepleie. På lik linje med 2020-kullet består 2021-kullet av to klasser ved Trondheim voksenopplæringscenter. Kvinner får også delta i undervisningen, henholdsvis sju (2018-kullet), åtte (2019-kullet), seks (2020-kullet) og fem kvinner (2021-kullet) med ytelser fra NAV som tilbys samme metodikk fra utvelgelse og oppfølging frem mot fagbrev.

Søkere til læreplasser og antall lærekontrakter i Trondheim kommune

Tabell 2.3 Søkere til læreplasser og antall lærekontrakter

FAG	Totalt søkere	Menn	Kvinner	Menn i helse	Helsearbeiderfag for innvandrere	Lære-kandidater	Inn-vandrer bakgrunn (oppgitt i søknad)	Ansatt som lærling/lære-kandidat
Helsearbeiderfaget	221	71	150	16	19	2	57	106
Aktivitørfaget	9	1	8	0	0	1	1	2
Renholdsoperatørfaget	4	0	0	0	0	0	1	1
Barne- og ungdomsarbeiderfaget	158	41	117	0	0	5	26	84
Kontor- og administrasjonsfaget	24	7	17	0	0	0	5	6

FAG	Totalt søkere	Menn	Kvinner	Menn i helse	Helsearbeiderfag for innvandrere	Lære-kandidater	Inn-vandrers bakgrunn (oppgitt i søknad)	Ansatt som lærling/lære-kandidat
IKT-servicefaget	26	25	1	0	0	0	2	1
Institusjonskokkfaget	15	7	8	0	0	0	2	2
Mediegrafikerfaget	9	5	4	0	0	0	1	3
Byggdrifterfaget	13	13		0	0	1		1
Anleggsgartnerfaget	10	5	5	0	0	1	1	2
Kjemiprosessfaget	9	7	2	0	0	0	2	1
Vei- og anleggsgfaget	5	5	0	0	0	0	2	0
Veidrift- og veivedlikehold	1	1	0			1		1
TOTALT u/Fagbrev på jobb	504	188	312	16	19	11	100	210
Fagbrev på jobb (FPJ)	41	14	27	0	0	0	4	0

Det ble ansatt 210 lærlinger/lærekandidater i Trondheim kommune i 2021. I tillegg til disse kommer Fagbrev på jobb kontrakter. I januar 2021 var det 18 søkere til Fagbrev på jobb ordningen. Av disse fikk 8 tilbud; to i barne- og ungdomsarbeiderfaget, en i IKT servicefaget og fem i helsearbeiderfaget. I andre inntaksrunde i august 2021 var det 23 søkere. Av disse fikk 16 tilbud; 15 i helsearbeiderfaget og en i barne- og ungdomsarbeiderfaget. De som ikke fikk kontrakt var ikke kvalifisert og ble henvist til praksiskandidatordningen av Trøndelag fylkeskommune.

Det er 414 løpende kontrakter for fagopplæring i Trondheim kommune per 31.12.2021. Dette inkluderer i tillegg både lærlinger, lærekandidater og Fagbrev på jobb kandidater som har startet på sitt andre læreår.

Lønnsutvikling mellom kvinner og menn

De største faggruppene får lønn etter garantirammer og fagstiger der lønn fastsettes på grunnlag av ansiennitet, utdanning, kompetanse og mer ansvar. Dette sikrer lik lønn for likt arbeid i kommunen. I og med at noe av lønnsveksten skyldes prosentvise tillegg, vil veksten i kroner være forholdsvis størst for de gruppene som har høyest lønn i utgangspunktet. Gjennomsnittslønnen for menn er høyere enn for kvinner. Dette skyldes primært at flere kvinner enn menn arbeider deltid. Det er også flere menn enn kvinner som er ansatt i stillinger med høye kompetansekrav og ansvar. Dette er også en medvirkende årsak til lønnsforskjellen.

Tabell 2.4 Gjennomsnittlig lønn og stillingsprosent for fast ansatte 2021

	Total	Kvinner	Menn
Gjennomsnittlig årsverk per ansatt i prosent	85,7	85	87
Gjennomsnittlig lønn per årsverk, kroner	499 447	497 083	506 410

Kvinner har 0,5 prosent høyere gjennomsnittlig stillingsprosent sammenlignet med 2020. Den gjennomsnittlige lønnen til kvinner har økt noe mer sammenlignet med menn i 2021. Tabellene under viser gjennomsnittlig lønn fordelt mellom kvinner og menn mellom ulike stillingskategorier.

Tabell 2.5 Gjennomsnittlig lønn i 2021 fordelt på kjønn og stillingstittel, kapittel 3

Stillingsgruppe navn	Kvinne gj. sn. årslønn	Mann gj. sn. årslønn	Total	
			Ansatte	Gj. sn. årslønn
Enhetsledere	836 761	888 759	205	853 168
Hovedtillitsvalgt	518 881	547 350	22	526 645
Kommunedirektør/direktører	1 045 205	1 296 664	16	1 155 218
Sluttsum	817 423	899 104	243	843 534

Tabell 2.6 Gjennomsnittlig lønn i 2021 fordelt på kjønn og stillingstittel, kapittel 4

Stillingsgruppe navn	Kvinne gj. sn. årslønn	Mann gj. sn. årslønn	Total	
			Ansatte	Gj. sn. årslønn
Adjunkt	558 819	554 973	1555	557 761
Aktivtører	439 073		52	439 073
Ambulansearb.	375 050	439 275	13	430 100
Assistenter	361 231	358 392	1582	360 392
Avlaster	545 036	544 613	142	544 932
Barne/ung.arb.	423 798	414 481	894	422 063
Barnepleiere	446 224	446 000	36	446 218
Barnevernspedagoger	524 873	502 900	245	521 817
Bibliotekarer	559 436	515 100	24	553 894
Dagl leder SFO	596 130		1	596 130
Driftsoperatører	415 132	467 856	100	457 518
Ergoterapeuter	506 282	489 410	225	503 279
Fagarbeidere	487 239	461 405	295	464 208
Fagleder o.lo.	673 052	738 845	70	688 805
Fagleder skole	671 150	687 871	14	678 953
Førskolelærere	483 695	473 931	413	481 971
Fysioterapeuter	526 976	497 902	139	520 424
Helsefagarbeidere	405 214	406 226	901	405 491
Helsesøster	554 143	537 100	156	553 945
Hjelpepleiere	446 151	444 835	629	445 984

Stillingsgruppe navn	Kvinne gj. sn. årslønn	Mann gj. sn. årslønn	Total	
			Ansatte	Gj. sn. årslønn
Kokker	434 839	432 535	40	433 860
Konsulenter	539 993	566 278	594	545 927
Lærer	464 026	455 963	89	461 480
Lærlinger	361 425	361 668	392	361 503
Lektor	593 782	595 061	557	594 128
Miljøarbeidere	415 492	415 974	279	415 670
Miljøterapeuter	505 096	511 887	494	507 028
Mus/Kult. Lærer	587 432	568 048	187	578 752
Omsorgsarbeidere	444 126	444 674	214	444 220
Pedagoger	531 891	514 405	504	530 625
Renholdere	419 600	381 045	342	414 124
Sekretærer	461 779	461 558	176	461 756
Sjåfører	419 400	419 400	7	419 400
Sosionomer	519 824	531 743	265	521 422
Studenter	362 240	369 654	303	363 766
Sykepleiere	502 105	507 868	911	502 872
Tolker	517 713	521 363	16	519 538
Vernepleiere	500 079	504 550	563	501 084
Total	473 604	467 210	13326	472 042

Tabell 2.7 Gjennomsnittlig lønn i 2021 fordelt på kjønn og stillingstittel, kapittel 5

Stillingsgruppe navn	Kvinne gj. sn. Årslønn	Mann gj. sn. Årslønn	Sluttsum Ansatte	gj. sn. Årslønn
Advokat	831 190	921 000	6	861 127
Arkitekt	740 504	737 326	58	739 901
Fagleder o.lo.	673 052	738 845	70	688 805
Ingeniør	638 667	694 797	108	674 713
Jordmor	635 427		25	635 427
Jurist	710 518	694 765	38	706 787
Leger	791 969	777 929	106	787 795
Naturforvalter	704 732	710 326	15	707 342
Ped/psyk rådg.	622 171	631 506	54	622 863
Psykologer	736 257	734 767	26	736 085
Rådgivere	735 941	742 523	259	738 715
Samfunnsvitere	661 759	666 638	79	663 406
Samfunnsøkonomer	687 089	608 000	8	677 203
Sivilingeniører	734 095	765 708	119	750 165
Siviløkonomer	674 668	710 831	26	692 749
Sluttsum	709 912	731 004	996	717 605

Etnisitet

Medarbeidere med innvandrerbakgrunn

Kommunedirektøren gjennomførte per 1. januar 2022 en opptelling over antall medarbeidere fra Øst-Europa, Afrika, Asia, Mellom- og Sør-Amerika og Oseania (bortsett fra Australia og New Zealand). Med innvandrerbakgrunn mener vi både 1. og 2. generasjons innvandrere.

Tabell 2.8 Antall ansatte med innvandrerbakgrunn

	Per 01.01.2022			Per 01.01.2021			Per 01.01.2020		
	Vikar	Fast	Totalt	Vikar	Fast	Totalt	Vikar	Fast	Totalt
Ledere*	0	11	11	0	8	8	0	9	9
Administrasjon**	12	94	106	0	63	63	6	60	66
Utøvende*** under 50 prosent	180	325	505	244	283	527	152	247	399
Utøvende 50-99 prosent	66	409	475	40	310	350	63	296	359
Utøvende 100 prosent	105	555	660	56	711	767	80	575	655
Sum	363	1 394	1 757	340	1 375	1 715	301	1 187	1 488

Dataene er innhentet ved en spørreundersøkelse ut til alle enhetene. Svarprosenten var 100 prosent

* Ledere: fagleder, avdelingsleder, områdeleder etc.

** Administrasjon: rådgiver, konsulent, saksbehandler, sekretær etc.

*** Utøvende: lærer, assistent, sykepleier, arbeider etc.

Antall medarbeidere med innvandrerbakgrunn er økt med 42 fra 2020 til 2021. Dette gjelder både fast ansatte og vikarer. Ansatte med innvandrerbakgrunn utgjorde i 2021 rundt 11,7 prosent av kommunens ansatte. Bemanningen i Trondheim kommune skal speile befolknings sammensetningen. Innbyggere med landbakgrunn som nevnt over utgjør om lag 13 prosent av Trondheim kommunes befolkning.

I løpet av 2021 ble følgende aktiviteter gjennomført for å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn:

- Ung i jobb - sommerjobb for unge mellom 16-18 år lyste ut sommerjobber på helse- og velferdssenter og helsehus og i barnehager. Det kom inn 405 søkere på helseområdet, av disse fikk 78 sommerjobb. Til barnehageutlysningen kom det inn 274 søkere, 10 av søkerne fikk sommerjobb. Kriterie for inntak av søkere med ikke-vestlige bakgrunn er minimum åtte prosent. Dette kan være utfordrende å måle, da noen opplever det som stigmatiserende å bli spurt om de eller foreldrene kommer fra ikke-vestlige land. Det er derfor ikke spurt om dette i en egen screening eller under intervjuet. Søkere kan registrere dette under spesiell vurdering. I 2021 ble 8 ungdommer med ikke-vestlig bakgrunn ansatt på helse- og velferdssenter og 1

på barnehage. For helse- og velferdsområdet ble det dermed ansatt 10 prosent med ikke-vestlig bakgrunn.

- Informasjon om mulighet for språk- og arbeidspraksis i kommunen er tilgjengelig på kommunens internettsider. I 2021 var det registrert 160 praksisplasser i kommunen. Dette er alle registrerte språk- og arbeidspraksis i kommunen og er tiltenkt alle grupper som har behov for denne type tiltak. Det jobbes med å utarbeide tiltak for å øke antall praksisplasser fremover.
- Helsearbeiderfag for innvandrere har til enhver tid to klasser som gjennomfører et fireårig utdanningsløp som helsefagarbeider hvor læretid og undervisning kombineres og hvor det gis forsterket norskopplæring

Nedsatt funksjonsevne

Det jobbes kontinuerlig med å bedre arbeidsmiljøet og redusere sykefraværet blant kommunens ansatte i henhold til avtalen om inkluderende arbeidsliv. Vi vet at godt forebyggende arbeidsmiljøarbeid forebygger sykefravær og tidlig frafall fra arbeidslivet. Det jobbes for å få en kultur hvor leder og ansatt snakker sammen om hva som skal til for å unngå fravær. Hvis sykefravær ikke kan unngås, er det lagt opp til at det skal være tidlig og tett dialog mellom leder og ansatt for å avklare funksjonsevnen, og vurdere tilretteleggingsbehov slik at sykefravær kan bli så kortvarig som mulig. I tillegg til ivaretagelse av egne ansatte med redusert funksjon, har vi oppmerksomhet på denne gruppen også ved rekruttering.

Seniortiltak

Den store seniorsamlingen som gjennomføres årlig med 250 deltakere, utgikk også i 2021 på grunn av smittevern hensyn. Oppfølging av seniorer er leders ansvar og skal følges opp på den enkelte enheten i samarbeid mellom leder og seniormedarbeider, på bakgrunn av partssamarbeid ved enheten. På bestilling har representanter fra Personaltjenesten vært på enheter og snakket om seniorpolitikk, og det gis på forespørsel løpende råd og veiledning innenfor temaet.

Som erstatning for den fysiske samlingen, ble det laget en presentasjon fra alle foredragsholderne (kommunaldirektør, NAV, TKP, representant fra arbeidstakerorganisasjon) som ble presentert på intranettet samt sendt ut til postmottak ved alle enheter for distribusjon til aktuelle medarbeidere.

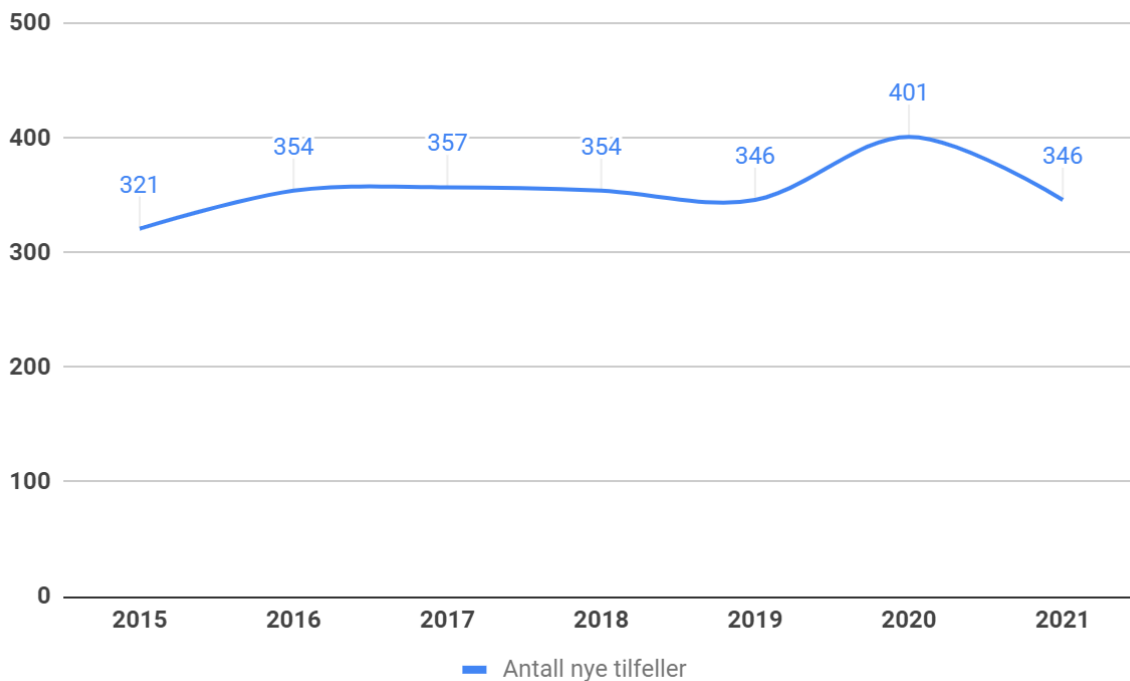
Aktivitets- og redegjørelsesplikten

Med bakgrunn i ekstraarbeidet koronapandemien har gitt kommunen har partene i Trondheim kommune ikke kunne ferdigstilt dette arbeidet. Vi er i prosess med tillitsvalgte slik at vi kan rapportere på dette neste år. I tillegg jobber vi sammen med likelønn som et generelt tema

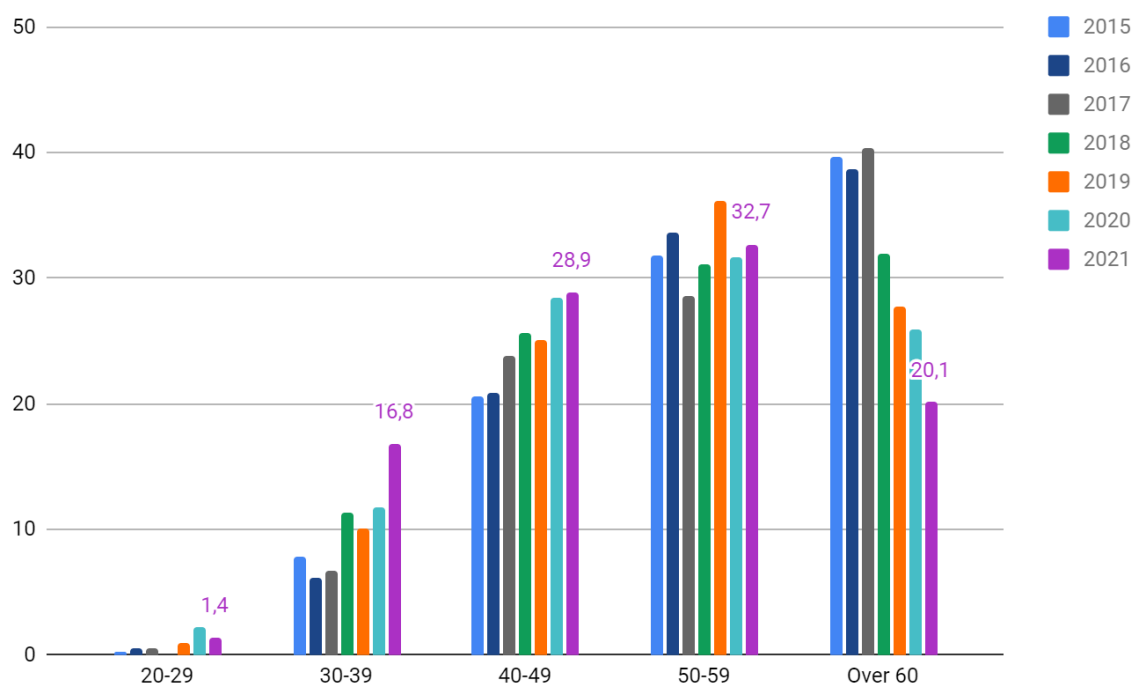
Nye uførepensjonister

Figur 2.1 Nye tilfeller av uførhet innenfor TKP, SPK og KLP, samlet, for perioden 2015-2021.

I 2021 var det 346 medarbeidere i Trondheim kommune som ble helt eller delvis ufør, 65 færre enn året før.

Figur 2.2 Antall nye tilfeller av uførhet fordelt på alder

Avtalefestet pensjon (AFP)

I 2021 var det totalt 130 personer som startet AFP, enten helt eller delvis. Av disse var det 33 menn og 97 kvinner. 83 av disse var under 64 år. Av de 130 nye tilfeller av AFP er 102 knyttet til Trondheim kommunale pensjonskasse, mens Statens pensjonskasse og Kommunal Landspensjonskasse er oppført med henholdsvis 26 og 2. Andelen som startet med AFP i 2021 var omtrent 16 prosent av totalt antall ansatte som har anledning til å ta ut AFP mot 17 prosent i 2020.

Det er ved utgangen av 2021 271 personer som mottar AFP, derav 76 prosent kvinner.

3. Universitetskommunen

Universitetskommunen TRD3.0 er et formelt samarbeidsprosjekt mellom Trondheim kommune og NTNU. Samarbeidsprosjektets første periode var mellom 2018 til 2021. Samarbeidet er blitt forlenget med en ny 4-års periode, fra 2022 til 2025.

TRD3.0 er ett av Trondheim kommunes og NTNUs strategiske hovedgrep for å løse de store samfunnsutfordringene. Samarbeidet bygger bro mellom kommunens praksis og universitetets kunnskapsunivers gjennom felles prosjekter, eksperimentering og erfaringsdeling.

Kostnadene knyttet direkte til Universitetskommunen TRD3.0 deles 50/50 mellom Trondheim kommune og NTNU. Av praktiske hensyn har Trondheim kommune arbeidsgiveransvaret for prosjektlederne.

Viktige resultater i 2021

- Konferansen 'Arena Unikom' er gjennom 3 år blitt etablert som nasjonal møteplass med stor oppmerksomhet fra kommunal sektor og universitet og høgskoler. Årets konferanse samlet over 100 betalende gjester.
- Framtidskraft ble etablert som en regional konferanse med fokus på arbeidslivets fremtidige behov for kunnskap og kandidater. Konferansen ble gjennomført i samarbeid Næringsforeningen i Trondheimsregionen. Årets konferanse samlet over 120 deltakere.
- Det nasjonale nettverket Unikom ble etablert. Nettverket består av 40 kommuner og 14 universiteter, høgskoler og forskningsinstitutt og er en viktig arena for dialog mellom UH-sektor, kommuner og nasjonale myndigheter. Universitetskommunen TRD3.0 leder nettverket.
- En digital erfaringsamling som presenterer ulike kommuners partnerskap med akademiske institusjoner ble høsten 2021 publisert på KS sine nettsider - i et samarbeid mellom KS og Universitetskommunen TRD3.0.
- Ni landsbyer i Eksperter i Team ble gjennomført i samarbeid med Universitetskommunen TRD3.0 i 2021.
- Trondheim kommune og NTNU-kunstnere i Trøndelag hadde en midlertidig kunstprosjekt i det offentlige rom flere steder i Midtbyen sommeren 2021. Felles for utstillingene var hvordan koronapandemien har påvirket livene våre.
- Universitetskommunen TRD3.0 er en av 4 case-studies i Handbook for Strategic CityUniversity co-operation, utarbeidet av Universitetet i Lausanne og Universitet i Parma, gjennom EU nettverket EUniverCities. Boka ble publisert i november-21.

- Det ble i 2021 initiert flere nye stipendiatprosjekt tilknyttet Universitetskommunen TRD3.0. Av de 8 som er registrert, i TRD3.0-databasen, er 6 er eksterntfinansierte og 2 egenfinansierte.
- Universitetskommunen TRD3.0 har registrert 95 pågående forskningssamarbeid ved årsskiftet 2021/ 22. Dette utgjør rundt 90% av kommunens FoU-portefølje.
- Det ble i 2021 sendt inn 29 søknader om eksterntfinansierte samarbeidsprosjekter der 9 ble innvilget, 17 fikk avslag og 3 er foreløpig er uavklart.
- Innvilgede og påbegynte prosjektene har samlet over 34 MNOK i totalbudsjett.

Utfordringer og videre arbeid

2021 har vært et viktig år for Universitetskommunen TRD3.0 der prosjektet har modnet og resultatene av samarbeidet har blitt mer konkrete. Samtidig har året også vært preget av den pågående pandemien som har forsinket og komplisert mange pågående og nye initiativ.

Universitetskommunen TRD3.0 representerer en systeminnovasjon i to organisasjoner. Det innebærer at det tar tid få fram synlige og konkrete endringer.

Den nye samarbeidsavtalen er en videreføring av eksisterende avtale, samtidig som den viser en tydelig videreutvikling av prosjektet og samarbeidet. Målsetningene har blitt mer konkrete som tydeliggjør hvilke prioriteringer som må gjøres i samarbeidet i den nye perioden, som er fra 2022 til 2025.

4. Klimabudsjett

Viktige resultater i 2021

Bystyret har vedtatt mål om at klimagassutslippene i Trondheim skulle reduseres med 10 prosent i 2020 sammenlignet med 2009. Tall nylig publisert av Miljødirektoratet viser at dette målet ble overoppfyllt.

En viktig årsak til reduksjonen i utslipp i Trondheim er at utslippene fra transport går ned til tross for befolkningsøkning. Dette har blitt oppnådd blant annet gjennom tiltak i Miljøpakken for å bremse trafikkvekst og tiltak for å fremskynde overgangen til nullutslippskjøretøy. Innen utgangen av året 2021 utgjorde elbilen en femtedel av bilparken i Trondheim.

I juli åpnet Trondheims første kommersielle fyllestasjon for biogass, noe som gjør det mulig for tungtransport å kjøre fossilfritt både lokalt og langs transportkorridoren Oslo-Trondheim. Innenfor Trondheim kommunes egen virksomhet kuttes utslipp fra egen kjøretøyflåte i raskt tempo. I kategorien tunge kjøretøy har Trondheim bydrift ved utgangen av 2021 ni biogasskjøretøy, to elektriske feiebiler og to elektriske lastebiler som enten er tatt i bruk eller som er bestilt. Og over 80 prosent av kommunens personbiler og 50 prosent av varebilene er nå elektriske.

Trondheim kommune som byggherre har i 2021 stilt krav om fossil- og utslippsfrie maskiner i de fleste nye investeringsprosjekter. Dette bidrar til å klimaomstille bransjen og gir på sikt vesentlige kutt i klimagasser. Sammen med TrønderEnergi og Nordic Booster, fikk kommunen ENOVA-midler til å teste ut mobile hurtigladere og batteriløsninger for å lade elektriske anleggsmaskiner og lastebiler i kommunale byggeprosjekter. Ikke minst benyttes disse i Nidarvollprosjektene som er det største byggeprosjektet til Trondheim kommune noensinne. Prosjektet har skyhøye ambisjoner for utslippsfri byggeplass, felles energisystem for flere bygg og gjenbruk av byggematerialer. Nidarvollprosjektene ga Trondheim kommune tredjeplass i konkurransen om "årets lokale klimatiltak 2021" under Zerokonferansen.

Statkraft Varme har i 2021 satt fart på arbeidet med å utrede mulige løsninger for et karbonfangstanlegg for forbrenningsanlegget på Tiller - det største punktutslippet for klimagassutslipp i Trondheim. Arbeidet skjer i tett dialog med Trondheim kommune, og mulighetsstudien skal være ferdigstilt høsten 2022.

Arbeidet med en temaplan for klimatilpasning ble ferdigstilt i 2021. Temaplanen inneholder en klimasårbarhetsanalyse for Trondheim og en handlingsdel som skal gjøre byen robust mot klimaendringer. Planen ble vedtatt av bystyret i februar 2022.

Status for klimamål

Hovedmål for Trondheim by	Status/ indikator	Kommentar
Mål 1: I 2020 er Trondheim et forbilde og en samarbeidsarena for grønn verdiskaping og utvikling av klimavennlig teknologi og levemåter	-	<ul style="list-style-type: none"> Trondheim er europeisk fyrårnsby gjennom Smartcity-prosjektet +CityxChange Universitetskommune TRD 3.0 og status som FN-senter for smart bærekraftig omstilling Kommunen deltar i nettverkene Klimapartnere Trøndelag og fornybarklyngen RENERGY. Kommunen leder prosjektet "Veikart for grønn konkurransekraft i norske kommuner og regioner" Kommunen deltar i nasjonale forskningssentra som Zero Emission Neighbourhoods (ZEN), Norwegian Centre for Energy Transition Strategies (NTRANS) og Klima 2050 (klimatilpasning) Låne/dele/fikse-satsingen gjennom Biblioteket, tilskuddsordningen "Klimamillionen" og andre satsinger knyttet til klimavennlige levemåter
Mål 2a: I 2020 er de direkte klimagass-utslippene i Trondheim redusert med 10 % i forhold til 2009.	397.488 CO ₂ ekv	<ul style="list-style-type: none"> Indikatoren viser Miljødirektoratets tall for klimagassutslipp i Trondheim i 2020 I følge Miljødirektoratets var utslippene ca 25 % lavere i 2020 enn de var i 2009. Kvalitetssikring av Miljødirektoratets tidsserie i forbindelse med forarbeidet til Klimabudsjett 2023 tyder på at reduksjonen er noe mindre enn 25 %, men bystyrets mål for 2020 er likevel oppnådd med god margin.
Mål 2b: I 2023 er de direkte klimagass-utslippene redusert med 30 % ift 2009.	397.488 CO ₂ ekv	<ul style="list-style-type: none"> Indikatoren viser Miljødirektoratets tall for klimagassutslipp i Trondheim i 2020 Kommunedirektørens framskrivninger for utslipp i klimabudsjett 2022 viste en fortsatt nedgang i utslipp på 2020-tallet, men effekten av beregnede tiltak er ikke fullt ut tilstrekkelig til å nå målet for 2023. Kommunedirektøren vil komme en med ny vurdering av sannsynlig måloppnåelse i klimabudsjett 2023
Mål 3: I 2025 er Trondheim robust for å møte framtidige klimaendringer	-	<ul style="list-style-type: none"> I 2021 ble Temaplanen for klimatilpasning ferdigstilt og sendt til sluttbehandling. Som en del av implementering av planen vil det bli utviklet konkrete indikatorer for å måle Trondheims tilpasning til klimaendringer som kommer. I 2021 fikk Trondheim kommune toppscore i internasjonal vurdering (CDP) av byens arbeid med klimatilpasning
Mål 4: I 2030 er stasjonær energibruk i bygg og anlegg på samme nivå som i 2013. Dette tilsvarer en 20 % reduksjon i forbruk per person	3,36 TWh	Tall fra energiselskapene viser en flat utvikling i energiforbruk siden 2013, i tråd med bystyrets mål om "nullvekst i energi" til tross for befolkningsøkning. Oppdaterte tall viser at energiforbruk fra fjernvarme, elektrisitet og oppvarming var på 3,36 TWh i 2020 (2021-tall er ikke tilgjengelig p.t.). Dette tilsvarer en 1,2 prosent reduksjon sammenlignet med 2013, eller ca 10 % reduksjon per innbygger
Mål 5: I 2030 er de direkte klimagassutslippene redusert med 80 % i forhold til 2009	397.488 CO ₂ ekv	<ul style="list-style-type: none"> Indikatoren viser Miljødirektoratets tall for klimagassutslipp i Trondheim i 2020 Kommunedirektørens prognoser viser at iverksatte tiltak ikke er tilstrekkelige til å nå målet for 2030 Kommunedirektøren arbeider kontinuerlig med virkemiddelutvikling og med å utrede nye tiltak som vil ta oss nærmere målet; dette vil være et sentralt tema i revidert klimaplan Spesielt viktig blir handlingsrommet for utslippskutt fra vegtrafikk (personbiler, varebiler, lastebiler, busser) og bygge- og anleggsplasser. Karbonfangst for Tiller forbrenningsanlegg er et sentralt tiltak. Statkraft Varme utreder nå aktivt dette tiltaket

Hovedmål for Trondheim by	Status/indikator	Kommentar
Mål 6: Trondheim kommune skal starte innfasingen av klimanøytral kjøretøypark for tyngre kjøretøy så snart som de er tilgjengelige	-	<ul style="list-style-type: none"> Plan for utskifting av fossile kjøretøy (PS 298/20) i Trondheim kommunes egen kjøretøyflåte er i implementeringsfase Dedikerte investeringsmidler er satt av til utskifting av tyngre kjøretøy og maskiner 9 biogasskjøretøy, 2 elektriske feiebiler og 2 elektriske lastebiler ble enten tatt i bruk eller bestilt i 2021 De elektriske lastebilene er blant de første i Trondheim
Mål 7: I 2020 er energiforbruket i egen virksomhet redusert med 7 % i forhold til 2017	8 %	<ul style="list-style-type: none"> Målet for 2020 ble overoppfyllt med en 8 % reduksjon i energiforbruk per kvadratmeter i kommunale formålsbygg sammenlignet med 2017 Dette tilsvarer en akkumulert reduksjon på 29 millioner kWh I påvente av nytt mål i revidert klimaplan er målet rullert som 2 % besparelse per år. Resultatet i 2021 var en 0,1 % reduksjon sammenlignet med 2020.
Mål 8: Ved rullering av planen i 2020 fastsettes måltall for indirekte utslippskutt	-	<ul style="list-style-type: none"> Klimaplanen revideres i 2022-2023. Indirekte utslipp og målsetting på dette blir et sentralt utredningstema Kommunedirektøren arbeider systematisk med å redusere Trondheim kommunes eget klimafotavtrykk i prioritert rekkefølge 1) bygg 2) anlegg og infrastruktur og 3) innkjøp ellers jfr PS 4/15 Metodiske utfordringer gjør det vanskelig å vise tiltakseffekt i et helhetlig klimagassregnskap. Mål 9 (nedenfor) er imidlertid en viktig satsing for å redusere indirekte klimagassutslipp
Mål 9: Klimafotavtrykket til alle investeringsprosjekter i Trondheim kommune skal reduseres med minimum 30 % i forhold til sammenlignbare referanser i bygg og tekniske anlegg	22.685 tonn CO ₂ ekv	<ul style="list-style-type: none"> Klimagassregnskap gjennomføres for alle større byggeprosjekter. Målet om 30 % kutt i klimafotavtrykket er overoppfyllt for alle formålsbygg som ble ferdigstilt i 2021 Indikatoren til venstre viser tonn CO₂ spart over byggenes levetid i de tre formålsbyggene ferdigstilt i 2021 - nesten 23.000 tusen tonn CO₂ ekvivalenter Det arbeides med å innføre tilsvarende systematikk for redusert klimafotavtrykk knyttet til investeringer i tekniske anlegg
Mål 10: I 2030 er Trondheim kommune en nullutslippsvirksomhet	-	<ul style="list-style-type: none"> Gjenværende direkte utslipp av klimagasser fra Trondheim kommunens egen virksomhet er stort sett fra kjøretøy Elbilandelen blant lette kommunale personbiler økte fra 73 % til 81 % i 2021. For varebiler var økningen fra 30 % til 52 %. Se mål 6 for status for tyngre kjøretøy Klimafotavtrykket reduseres ellers gjennom tiltak omtalt under mål 7 og 9. Videre utvikling av dette målet vil utredes som en del av klimaplanrevideringsarbeidet i 2022

Indikatorer for klimagassutslipp i 2021

Ettersom Miljødirektoratets utslippstall er publisert med ett års forsinkelse har kommunedirektøren utviklet indikatorer for noen driverer av klimagassutslipp i Trondheim, se tabellen nedenfor. I kolonne "Utvikling" viser pilen om verdien har økt eller gått ned siden 2020, fargen viser om utviklingen er positiv (grønn) eller negativ (rød) for utvikling i klimagassutslipp i Trondheim. Indikatorene for 2021 viser et blandet bilde. Innenfor veitrafikken vil økningen i innblanding av biodrivstoff og andel nullutslippskjøretøy redusere utslipp, samtidig som økningen i trafikk og bruk av fossil diesel i bybussene vil ha motsatt

effekt. Økning i produksjon av fjernvarme (og bruk av fossile kilder til dette) vil resultere i økte utslipp. Samlet sett er det kommunedirektørens vurdering at trenden for klimagassutslipp fortsatt er nedover etter 2020, men en liten økning i 2021 kan ikke utelukkes (etter en ganske kraftig nedgang i 2020).

Utslppssektor	Indikator	Verdi	Trend	Kommentar
Veitrafikk	% innblanding av biodrivstoff i bensin- og diesel	15,5 %	↑	Nasjonalt ble kravet om innblanding av bio i diesel og bensin økt til 24,5 % i 2021. Siden såkalt avansert biodrivstoff laget av avfall telles dobbelt blir den reelle innblandingen noe lavere. Tallet her er et estimat i påvente av endelig statistikk fra Miljødirektoratet
	% endring i årlig trafikkarbeid i Trondheim	3 %	↑	Foreløpige tall fra bompasseringer viser en økning i trafikk i 2021 sammenlignet med 2020
	% nullutslippskjøretøy i bilparken i Trondheim	21 %	↑	Andel nullutslipp i personbilparken økte fra 16 % i slutten av 2020 til 21 % i 2021.
	Fornybarandel drivstofforbruk i bybussene i Trondheim	78 %	↓	Indikatoren viser andel fornybar energi brukt i bussene i Stor-Trondheim i 2021. Grunnet endringer i veibruksavgift ble kostnader for bruk av biodiesel i ca halvparten av bybussene slik at AtB gikk over til å bruke vanlig fossil autodiesel i andre halvår 2021. Bruk av biogass og strøm ble ikke påvirket
Energiforsyning	% av fjernvarmeproduksjon med naturgass og mineralolje	11,4 %	↑	Både bruk av fossilt brensel og totalproduksjon av fjernvarme økte fra 2020 til 2021, noe som kan forventes å gi økte utslipp fra denne kilden i 2021
	Totalproduksjon av fjernvarme	709.664 GWh	↑	
Annen mobil forbrenning	Andel av Trondheim kommunes bygge- og anleggsprosjekter gjennomført med bruk av fossil- eller utslippsfrie løsninger	85 %	↑	Det ble stilt krav om fossilfri byggefase i 85 % av Trondheim kommunes investeringsprosjekter påbegynt i 2021. Dette kan forventes å gi redusert utslipp fra sektoren, samt driver utvikling i grønn retning hos andre byggherrer

Utfordringer og videre arbeid

Klimaomstillingen i Trondheim er godt i gang, og byen ble kategorisert i 2021 som global foregangsby av verdens største plattform for rapportering på lokalt klimaarbeid, [The Carbon Disclosure Project](#). Likevel må takten framover trappes opp for å nå lokale energi- og klimamål, og sørge for at Trondheim fortsatt er en internasjonal foregangsby på klima framover, i tråd med visjonen vedtatt av bystyret i 2017.

Klimabudsjett 2022 legger opp til flere satsingsområder framover. Byens ladeinfrastruktur må bygges ut raskt for å kunne håndtere en personbilflåte som skal være tilnærmet utslippsfri i løpet av 2020-tallet. Innbyggere som bor i blokkleilighet må få adgang til ladepunkt, og energistasjoner og transporthubber må etableres for å muliggjøre utslippsfri varelevering og næringstransport både innad i byen og mellom Trondheim og andre kommuner. Hele Trondheims bygge- og anleggssektor skal bli utslippsfri innen 2030. Trondheim kommune går foran i dette arbeidet, og gjennom dialog med bransjen og andre offentlige byggherrer deles erfaringer og kompetanse.

Kommunedirektøren skal utarbeide forslag til ny klimaplan i 2022. Dette gir muligheter for å vurdere eksisterende energi- og klimamål samt foreslå nye. Det er kommunedirektørens ambisjon å lage en klimaplan for hele Trondheim by, der sammenhengene mellom klima, natur og byutvikling i største mulig grad ivaretas. Klima er også et gjennomgående tema i revidering av kommuneplanens arealdel ettersom Trondheim kommunes rolle som planmyndighet er et sentralt virkemiddel i klimaomstillingen. Likevel er en vesentlig barriere i lokalt klimaarbeid mangel på virkemidler. På Arendalsuka i 2021 fremmet Trondheim kommune sammen med storbyene Stavanger, Oslo og Bergen flere klimakrav til staten, inkludert behov for et større handlingsrom til å stille klimakrav under Plan- og bygningsloven, tilpasning av regelverk og avgifter for biodrivstoff for å støtte opp under lokalt klimaarbeid, lovhjemmel til å innføre nullutslippssoner, og rammebetingelser som sikrer lønnsomhet for karbonfangst, også på avfallsforbrenningsanlegg som på Tiller. Mange av disse kravene blir nå fulgt opp på nasjonalt nivå, og Trondheim kommune arbeider aktivt for å sikre bedre rammebetingelser for lokalt klimaarbeid i samarbeid med andre storbyer.

5. Barnehager

Viktige resultater i 2021

- Barnehagene har evnet å gi god omsorg og et godt pedagogisk tilbud til barna i løpet av en periode preget av pandemi og med påfølgende stort sykefravær.
- Foreldrekontakten har i perioder foregått digitalt. Barnehagene har opprettholdt god kontakt med foreldrene, men at de gode samtalenene og refleksjonene rundt barnets trivsel og utvikling ikke har vært optimale. Informasjonsmøter har fungert fint digitalt og vil også framover kunne gjennomføres digitalt.
- Regional kompetanseutvikling (REKOM) har i perioden vært gjennomført i tråd med planlagt aktivitet med 90 deltakende barnehager i samhandling med læringspartnere fra Nord universitet og Dronning Mauds Minne Høgskole (DMMH).
- Prosjektet "Liten og ny i barnehagen" har gjennomført en modell med foreldreaktiv tilvenning og besøk før barnehagestart. Ettersom 2021 har vært preget av pandemi har besøkene vært gjennomført ute. Det har også blitt laget digitale visninger av ansatte og barnehagens innemiljø for at barna og familiene skulle bli kjent med barnehagen før oppstart.
- Den samiske barnehageavdelingen har god kompetanse på sør- og nordsamisk språk, og det er jobbet godt med å etablere nettverk mellom barnehage og skole. Det er økende søknad til tilbudet.
- Prosjektet Toppet bemanning i barnehagene ble igangsatt april 2021 og varer ut 2022. Prosjektet utforsker en modell med toppet bemanning i elleve barnehager, som evalueres i 2022.

Utfordringer og videre arbeid

- Prosjektet Bedre skolestart har på grunn av pandemien blitt forsinket ved at noen piloter kom senere i gang enn planlagt. Enkelte aktiviteter som fagdager og seminarer i prosjektet har ikke latt seg gjennomføre grunnet smittesituasjonen under pandemien. Pilot om en ny praktisering av dagens lovverk vedrørende forskjøvet skolestart er utsatt til høsten 2022.
- Sykefraværet har vært høyere enn tidligere år.
- Karantenereregler og andre restriksjoner i forbindelse med pandemien har gitt et stort behov for bruk av vikarer.
- Skole og barnehage tilrettelegger for møteplasser for den samiske kulturen.
- Det er igangsatt et arbeid med å videreutvikle Kongsgården som en kulturarena for barn i alderen 0-6 år. Vi vil i 2022 se på ulike organisatoriske løsninger for utforming av Kongsgården som et kulturhus for barn, og etablere et tett samarbeid mellom oppvekst og kultur.

Nøkkeltall

Tabell 5.1 Nøkkeltall barnehage 2021. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS gj. snitt
<i>Prioritet</i>						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år, kr	173 922	188 917	207 938	186 968	183 113	192 151
<i>Produktivitet</i>						
Korrigerte brutto driftsutgifter (f 201) pr korrigert oppholdstime, kommunale barnehager, kr	57,9	65,2	75,8	67,0	64,5	69,8
Barn per årsverk, kommunale barnehager	5,8	5,8	5,8	5,8	5,7	5,8
Barn per årsverk, private barnehager	5,8	5,8	5,8	5,9	5,7	5,8
<i>Dekningsgrader</i>						
Dekningsgrad 1-2 år, prosent	92,7	94,1	86,1	91,4	85,9	87,8
Dekningsgrad 3-5 år, prosent	99,1	99,6	95,8	97,8	96,5	97,0
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter, prosent	86,8	87,4	92,6	81,4	77,4	87,9
<i>Kvalitet</i>						
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	46,4	46,2	37,2	45,3	37,2	38,9

Trondheim har over mange år hatt en betydelig høyere andel barn i barnehage enn snittet for ASSS-kommunene. Andel barn i barnehage i aldersgruppen 1-2 år har det siste året økt fra 92,7 prosent til 94,1 prosent. Andel minoritetsspråklige barn i barnehage har økt jevnt de siste årene og ligger litt under snittet for ASSS.

Trondheimsregionen har god tilgang på barnehagelærere, og andel barnehagelærere i grunnbemanningen ligger betydelig over ASSS-snitt. Innføring av minimumsnorm for grunnbemanning i 2018 har jevnet ut bemanningstettheten mellom kommunene. Både kommunale og private barnehager i Trondheim ligger på snitt ASSS i antall barn per årsverk i barnehagene.

Netto driftsutgifter per innbygger økte betydelig i alle kommunene fra 2020 til 2021. Det samme gjelder korrigerte brutto driftsutgifter per oppholdstime. Økningen skyldes hovedsakelig økte pensjonsutgifter. I tillegg kommer ekstrautgifter knyttet til koronapandemien, som varierte mellom kommunene.

6. Skole

Viktige resultater i 2021

- Skolene har i 2021 til tross for pandemi gitt opplæring, ivaretatt barn og unge og sitt oppdrag.
- I hovedsak har elever i Trondheimsskolen fått sitt opplæringstilbud fysisk på skolen, men ved enkelte situasjoner har opplæringen blitt gitt digitalt.
- For skoleområdet er arbeidet med å innføre ny læreplan og overordnet del en av hovedprioriteringene, men dette har i løpet av 2021 vært krevende for skolene å få til som ønsket.
- Gjennomføring av tiltak innenfor den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling (DEKOM) har i hovedsak etter planen med noe digitale opplegg. For skolene har pandemien påvirket muligheten til å drive utviklingsarbeid, spesielt i periode hvor personalet ikke kunne samles.
- Pulje to av "Funksjonell skriving de første skoleårene" (FUS) gjennomføres ved 9 skoler og følger opplegget som planlagt.
- Barn og unge i Trondheimsskolen rapporterer i Elevundersøkelsen at de trives i stor grad, men undersøkelsen viser også en negativ utvikling når det gjelder elever som utsettes for mobbing av medelever og motivasjon. Synkende motivasjon er en nasjonal trend over tid mens den negative trenden i indikatoren mobbing ses særskilt for 7. trinn og er høyere i Trondheim enn i andre storbyer og nasjonal trend.
- Når det gjelder læringsresultater er grunnskolepoeng også i 2021 høyere enn tidligere. Nasjonale prøver viser at både når det gjelder lesing, regning og engelsk, så er det færre elever i Trondheim på laveste mestringsnivå på 5. trinn, men i lesing er det også færre på det høyeste mestringsnivået. Utviklingen vedrørende nasjonale prøver på 8. trinn er forholdsvis stabil, men med flere på lavest mestringsnivå i lesing.
- Skoler med mange henvisninger vedrørende sakkyndige vurderinger har i samarbeid med og ved fast tilstedeværelse av PPT hatt fokus på systemarbeid og forbedring av den ordinære opplæringen. Andelen av elever med vedtak fortsetter å gå ned fra 6,3 prosent i 2020 til 5,9 prosent i 2021. Og de fleste av disse får sin spesialpedagogiske opplæring i fellesskap som klassen eller grupper.
- Skolene med SFO viste i skolens sommerferie et enormt engasjement, evne til omstilling, fleksibilitet, kreativitet, løsningsfokus, og fokus på barnas tilbud i en travel hverdag preget av pandemien. Tilskudd fra Utdanningsdirektoratet ga mulighet for å tilby sommeraktiviteter for alle elevene i 1.-4.trinn. Dette gav unike tilbud på hver skole, med et mangfold av aktiviteter, også for de som til vanlig ikke har SFO plass.
- Trondheim kommune har videreført gratis kjernetid i SFO for 1. - 4. trinn ved Lilleby skole og Huseby skole.
- Trondheim kulturskole organiserte undervisningstilbudet ut i fra gjeldende trafikklysmoell. Samtidig bidro begrensningene til at forestillinger og arrangementer

måtte avlyses eller tilpasses ut i fra gjeldende regler. Blant annet ble det ikke mulig å gjennomføre Kulturskolefest i 2021.

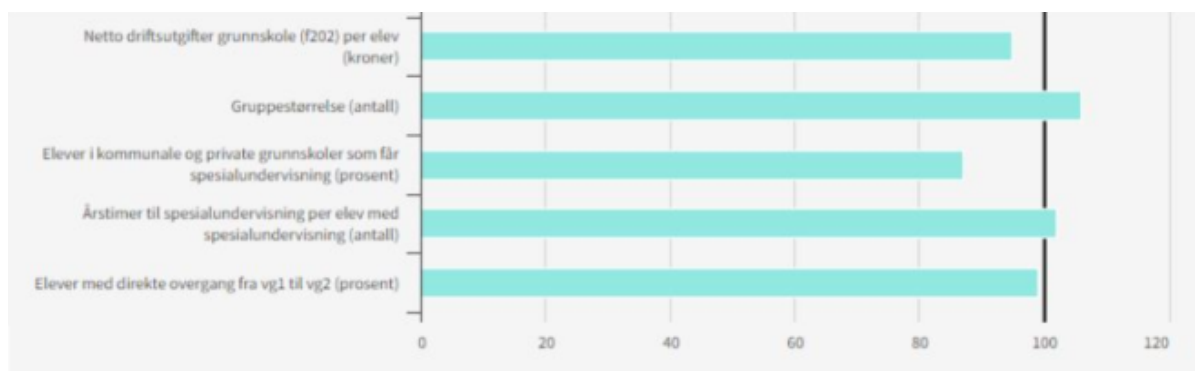
- Den kulturelle skolesekken organiseres gjennom Trondheim kulturskole, og klarte til tross av pandemien å gjennomføre et høyt antall tilbud i 2021, gjennom å tilpasse tilbudene til organisering med kohorter. Flexibilitet og god samhandling mellom skoler og kulturaktører bidro til at et minimum av tilbud måtte avlyses.

Utfordringer og videre arbeid

- Pandemi med trafikklysmoell og andre restriksjoner har påvirket skolenes handlingsrom og flexibilitet til å ivareta opplæringen.
- For skoleområdet er arbeidet med å realisere ny læreplan og overordnet del fortsatt en av hovedprioriteringene. Det må her spesielt arbeides med utvikling av leseferdigheter og det er igangsatt en utredning for hvordan dette bør foregå i Trondheim fremover.
- I planperioden var videreføring av arbeidet med sterke barnefellesskap sentralt, men noe både ansatte, ledere, foresatte og elever selv sier har vært utfordrende og savnet i 2021. Perioden med pandemi har vist gjennom mange eksempler og erfaring hva god samhandling mellom barn, familier, BFT og skole/barnehage betyr for barns beste. Det vil videre også være nødvendig med en videreføring av praksisendring, samhandling mellom enheter og utarbeiding av ny budsjettmodell for det spesialpedagogiske arbeidet.
- Arbeid med læringsmiljø og inkludering har i 2021 vært utfordrende og det vil være avgjørende for å få til trygge barnefellesskap at dette styrkes fremover blant annet gjennom arbeidet med handlingsplan mot mobbing, vold og trakassering, utarbeidelse av ressursbank sammen med skolene og lagene rundt skolene.
- Barns rett til medvirkning i tråd med FNs Barnekonvensjon og medvirkning til samskaping av tjenestene videreutvikles gjennom treårig prosjekt slik at det gjennomsyrrer alt arbeid i skolene.
- Konsekvensen av pandemien vil gi skolene en betydelig jobb fremover for å ivareta barn og unge, fremme god psykisk helse og inkludering. Dette med fokus på sosial læring og dannning, herunder realisering av "Langsiktig tiltaksplan barn og unge".
- Trondheim kulturskole har utfordringer med tanke på areal og egnede lokaler. Dette ble i løpet av høsten 2021 utredet, og viste behovet for en overordnet strategi for Trondheim kulturskole for å blant annet synliggjøre sammenhengen mellom planlagt aktivitet og tilgjengelig areal.
- Sykefraværet har vært høyere enn tidligere år og det har i perioder vært store utfordringer med bemanningssituasjonen på flere skoler. Ansatte i skolen har gjort en formidabel innsats i 2021 og det blir viktig fremover å arbeide for gode voksenfellesskap som fremmer et godt arbeidsmiljø og trygge barnefellesskap.

Nøkkeltall

Figur 6.1 Tjenesteprofilen skole i Trondheim kommune sett i forhold til ASSS kommunene

Figuren er et utklipp fra siste tjenesteprofilen i siste [ASSS rapport \(publisert 15.03.2022\)](#) som gir en dynamisk fremstilling av Trondheim kommune sett i forhold til de ni andre ASSS kommunene. Den sorte streken representerer gjennomsnittet i ASSS og de grønne søylene viser om kommunen ligger over eller under gjennomsnittet. Av de 5 indikatorene som vises ligger Trondheim over snittet på 3 og under snittet på 2. En indikator er ikke rapportert. [Gå inn på lenken for mer informasjon](#), siden oppdateres jevnlig. Tallene pr 15.03.22 er kun foreløpige tall for 2021, det blir publisert flere tall som er kvalitetssikret bedre i løpet av året.

7. Barne- og familietjenesten

Viktige resultater i 2021

- Barne- og familietjenesten har i 2021 hatt en helhetlig gjennomgang av tjenesten. Dette arbeidet ferdigstilles i 2022.
- Utredning om lavterskeltilbud psykisk helse er gjennomført og iverksettes i 2022.
- Barne- og familietjenesten har opprettholdt forsvarlig drift og videreutvikling av tjenestene gjennom hele pandemien, dette til tross for smitteverntiltak og tidvis høyt sykefravær.
- Barne- og familietjenesten har bidratt til utvikling av både Helseplattformen og Digibarnevern.
- Helsestasjonsvirksomheten har hatt fokus på å lukke avvik/lovbrudd knyttet til hjemmebesøk jordmor etter tjenestetilsyn fra statsforvalteren i 2018. Dette har gitt resultater og tilsynet ble lukket i 2021, men med en oppfølgende rapportering til statsforvalteren høsten 2022.
- Bemanningen av helsesykepleiere er økt i tråd med politiske vedtak.
- Det har vært første år med helårsdrift for helsestasjon for kjønn og seksualitet (KKS), med en bemanning på 1,4 årsverk. KKS har hatt stor pågang både på individuell rådgivning og informasjonsvirksomhet. Samtalegrupper for ungdom har blitt startet opp og med gode tilbakemeldinger.
- Helse- og avlastningstjenesten for barn og unge (HABU) har gjennomført forberedelser til at det nye helse- og velferdskontoret, 0-18 år (HVK 0-18 år), ble flyttet fra bydelene til HABU fra 01.01.2022.
- HABU har startet opp et ambulerende psykisk helseteam (APT) og samarbeider med BUP. Teamet er etterspurt, og kapasiteten er i dag for dårlig i forhold til behovet.
- HABU har sammen med BOA og brukerrepresentanter utviklet Trondheimsmodellen av *Positiv Atferdsstøtte* (PAS).
- HABU og helse og velferd samarbeider om boligtilbud til barn og unge som fyller 18 år.
- Vedtatt opptrappingsplan for styrking av barnevernet er gjennomført.
- Ny barnevern-/oppvekstreform trådte i kraft fra 01.01.22. Det har i løpet av 2021 vært et godt reformforberedende arbeid både med tanke på kompetanseheving, nytt ansvar og nye oppgaver.
- Barnevernet er blitt mer tilgjengelig gjennom etablering av byomfattende meldingsportal og revidering av meldingsportal opp mot barnehage og skole.
- I 2021 har avvikene på sakkyndigvurderinger i PPT blitt redusert. Det har også blitt produsert flere sakkyndigvurderinger, stabilt antall henvisninger og antallet barn som venter over 3 måneder er redusert.
- PPT har klart å oppnå økt grad av samkjøring av felles saksbehandlingsrutiner i Flyt PPT, samt videreutvikling og bedre utnyttelse av journalsystemet.

- PPTs rutiner og journalsystem har blitt klargjort for endring i arbeidsmåter mot større grad av veiledning og systemjobbing sammen med skoler og barnehager. Dette krever økt kompetanse, noe som tilføres gjennom utprøving av ulike tilnærminger til tidlig tverrfaglig innsats som i Tett på, Barnehagelaget/skolelaget, Laget rundt barna og Tidlig tverrfaglig innsats.

Utfordringer og videre arbeid

- Positiv utvikling i å systematisere hjemmebesøk av jordmor i 2021 og dette vil også ha stort fokus i 2022.
- Det har vært store utfordringer med tilgang på legeressurs innenfor helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er en utfordring som antas vil fortsette i 2022.
- Iverksetting av ny modell i BFT iverksettes i 2022.
- Stort merforbruk for HABU i 2021. Dette må sees i sammenheng med en økning i lovpålagte tjenester, grenseoppganger mellom spesialisthelsetjeneste og kommune og grenseoppganger mellom Bufetat og kommune. Trondheim kommune har fått det faglige og økonomiske ansvaret for en brukergruppe som Bufetat tidligere har hatt.
- Mindre effekt av opptrappingsplanen for styrking av barnevernet som følge av pandemien.
- Barnevernet er på etterskudd med innkjøpsordninger knyttet til private leverandører (som følge av reform og nytt ansvar).
- Fokus på familie- og nettverksarbeid må i enda større grad prege alle deler av barnevernet.
- Styring og kontroll av kostnader knyttet til plasserte barn i barnevernet.
- Utvikle samarbeidet om tjenester mellom barnevern, helse og NAV.
- Det er fremdeles en situasjon med avvik i PPT hvor mange barn har ventet lenger enn 3 måneder på sakkyndig vurdering. Pandemien har gjort situasjonen ekstra utfordrende grunnet fravær hos enkeltelever, lærere og våre ansatte. Dette vil også påvirke de første månedene i 2022.
- PPT vil i 2022 jobbe med at flere får tilbud innenfor det allmennpedagogiske tilbudet og dermed at færre har behov for sakkyndig vurdering.
- PPT skal i 2022 ha et kompetanseløft og implementering av ny praksis sammen med skoler og barnehager og øvrige avdelinger i BFT.

Nøkkeltall

Tabell 7.1 Nøkkeltall Barne- og familietjenesten 2021. Kilde: SSB/KOSTRA og Trondheim kommune

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger
Helsestasjon og skolehelse: Avtalte årsverk helsesykepleiere i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	24,2	25	24,8	23	18
Helsestasjon og skolehelse: Avtalte årsverk jordmødre i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	2,3	2,3	5,8	4,5	3,6
Helsestasjon og skolehelse: Hjemmebesøk av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst (%)	18,9	35,1	47,5	57,9	20,2
Helsestasjon og skolehelse: Hjemmebesøk av helsesykepleier til nyfødte (%)	23,1	43,7	66,8	88,8	75,3
Barnevern: Brutto driftsutgifter der barn ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (mill kr)	61,5	68,4	231,2	80,9	35,5
Barnevern: Brutto driftsutgifter der barn er plassert av barnevernet (funksjon 252) (mill kr)	294,1	315,2	661,4	365,0	187,4
Barnevern: Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	3,7	3,3	4,1	3,5	4,0
Barnevern: Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggere 0-17 år (prosent)	4,1	3,8	4,4	3,7	4,5
Barnevern: Undersøkinger med saksbehandlingstid innan 3 måneder (prosent)	87,9	85,2	96,2	94,7	94,5
HABU: Barneboliger - disponible plasser (antall)	12	17	11	0	27

Tabell 7.2 Nøkkeltall Barne- og familietjenesten 2021. Kilde: SSB/KOSTRA og Trondheim kommune

	2018	2019	2020	2021
HABU: Antall timer helsetjenester i hjemmet	10009	12439	13563	15344
HABU: Antall timer avlastning privat	20679	21109	29551	34322
HABU: Antall barn i avlastningsopphold	55	59	61	60
HABU: Antall barn i barnebolig	14	10	14	13
Vedtatte timer BPA	6065	7504	11042	15277

8. Helse og velferd

Generelt

Håndtering av koronapandemien har hatt stort fokus gjennom hele året. Helse og velferd ved Enhet for legetjenester og smittevern (ELS) har gjennom året ivaretatt tiltak innenfor testing, isolasjon, smitte og karantene (TISK). Helse og velferd har fått styrket kompetanse innen smittevern og digitale verktøy. Det har vært en utfordring å være i forkant av opp- og nedskalering av tiltak med hensyn til varierende smittetrykk gjennom året. Som følge av pandemien har det vært ekstra vanskelig å rekruttere ansatte, både ved turnover og til nye stillinger. Det har vært tett dialog mellom kommunens kriseledelse og sektorens beslutningsgruppe for koronatiltak gjennom hele året. Vaksinestasjonen på Sluppen har vært en suksess, og samarbeidet blant annet med frivillig sektor har vært av stor betydning. Kontinuitetsplaner har vært ajourført gjennom hele perioden. Det er behov for at arbeidet med beredskap og kontinuitet som grunnlag for en eventuell ny pandemi/epidemi videreføres.

Hele sektoren har vist stor evne til omstilling og å opprettholde drift under hele pandemien. Nå skal organisasjonen forberede seg på en ny normalsituasjon etter korona samtidig som vi forbereder innføringen av ny journalløsning våren 2022. Ansatte og ledere har hatt stor belastning og har strukket seg langt. Fremover blir det viktig å fokusere på fag- og tjenesteutvikling og andre tiltak som fremmer arbeidsglede og arbeidsnærvær.

Program for bærekraftige helse og velferdstjenester

Det har gjennom 2021 vært fokus på hvordan helse- og velferdstjenestene skal omstille seg for å møte fremtidens utfordringer. Fremskrivninger viser at sektoren må styrkes med minst 2,45 milliarder kroner - hovedsakelig personellkostnader - frem mot 2035 dersom vi viderefører dagens praksis/driftsmodeller. Program for bærekraft tar sikte på å opprettholde og utvikle gode og forsvarlige tjenester for framtida. Det er et mål å relativt redusere behovet for personell samtidig som vi gir befolkningen trygghet for gode tjenester og tiltak.

Programmet skal strukturere og koordinere det videre omstillings- og utviklingsarbeidet i hele sektoren. I 2021 er det gjennomført et forarbeid som har gitt et finansielt og ressursmessig underlag for å starte programmet i 2022. Programmet skal omfatte både igangsatte omstillingsprosjekter og nye prosjekter for å sikre bærekraft i sektoren. Fremdrift må tilpasses innføringen av Helseplattformen for ikke å belaste tjenestene for mye, og vi har i tillegg ettervirkninger med høy belastning i tjenestene etter pandemien. Helseplattformen vil gi oss et godt verktøy som støtter tjenestene, men innføringen vil medføre utfordringer som må håndteres.

9. Kvalifisering og velferd

Viktige resultater i 2021

- **Familiekoordinatorene på NAV har målrettede løp for alle barnefamilier som har sosialhjelp som hovedinntekt lenger enn ett år.** NAV-kontoren har en familiesatsing sammen med helse- og velferdskontorene og barne- og familietjenesten der de jobber tett med utvalgte familier som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. De jobber med hele familien og har gode resultater som at voksne kommer i tiltak og jobb, familiene flytter til mer egnet bolig, fritidsaktiviteter for barna og bedre samhandling med barnehage og skole. Pilot 0 - 24 i Trondheim har utviklet *Innbyggernes modell*, der pengene skal investeres direkte til innbyggerne. Målgruppene er utsatte ungdommer mellom 12 - 24 år og lavinntektsfamilier med små barn. Det innbyggerne i disse målgruppene selv mener de trenger for å få et bedre liv, skal være førende for tildeling av penger.
- **Antall barnefamilier som mottar sosialhjelp, skal ikke være høyere per måned i 2021 enn i 2020.** Antall barnefamilier som mottar sosialhjelp har gått ned. I 2020 var det i snitt 538 barnefamilier som mottok sosialhjelp. I 2021 er dette redusert til 486.
- **Resultatet skal være bedre enn landsgjennomsnittet på nasjonale prøver i norsk.** Resultatet er tre prosent dårligere. Andelen kandidater som besto nivå A2 eller bedre var 88 prosent, mens årsresultatet på landsbasis er 91 prosent.
- **Gjennomsnittlig botid i midlertidig bolig skal være maksimalt 20 dager.** I 2021 var snittet for antall netter i en midlertidig bolig 35,3 netter.
- **Gjennomsnittlig ventetid på ordinær kommunal bolig skal være en måned.** Gjennomsnittlig ventetid på ordinær kommunal bolig fra søknaden er behandlet til innflytting var 1,7 måneder. Ventetiden for innflytting strekker seg i fra få dager til 7,9 måneder. Den lange ventetiden skyldes ofte mangel på spesialtilpassede boliger og ventetid på oppfølgingstjenester.
- **Individuell boplan for barnefamilier.** Ikke alle barnefamilier har fått individuell boplan. Det har vært forsinkelser i muligheten til å møte alle barnefamilier på grunn av koronapandemien.

Tabell 9.1 Oversikt ventetid kommunal bolig. Kilde Boei.

Målgruppe	Tid fra søknad registrert til behandlet	Tid fra søknad behandlet til innflytting	Totaltid fra søknad reg til innflyttet	Antall av målgruppe
Flyktning (n=66)	0,1	1,2	1,3	66
Funksjonsnedsettelse (n=27)	1,7	2,2	3,9	27

Målgruppe	Tid fra søknad registrert til behandlet	Tid fra søknad behandlet til innflytting	Totaltid fra søknad reg til innflyttet	Antall av målgruppe
Ingen målgruppe passer / uviss (n=9)	0,6	1,7	2,3	9
Psykiatri (n=48)	1,1	1,5	2,6	48
Rehabilitering rus (n=28)	1,3	1,0	2,3	28
Rusmiddelbruker (n=14)	1,5	3,9	5,4	14
Utviklingshemmet (n=3)	1,3	6,6	7,9	3
Økonomisk og sosialt vanskeligstilt (n=94)	1,3	1,7	3,0	94
Totalsum (n=289)	1,0	1,7	2,7	289

Utfordringer og videre arbeid

Hovedutfordringen på området vil også framover være å sørge for at alle innbyggere har de ferdighetene som er nødvendige for arbeids- og samfunnsdeltakelse. Kvalifisering av flyktninger med lav utdanning kombinert med helseutfordringer krever lang tid og mer tilpassede tiltak enn tidligere. Å sørge for gode hensiktsmessige boliger til innbyggere som har store utfordringer og ustabil livssituasjon krever samarbeid fra mange ulike enheter. Arbeid med egnede botilbud og -tjenester er et viktig innsatsområde i bærekraftsprogrammet i helse og velferd.

Nøkkeltall

Tabell 9.2 Tjenesteprofilen sosiale tjenester i Trondheim kommune sammenlignet med andre kommuner

Indikator	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS gj. snitt
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten(f242/f243/f273/f276/f281) per innbygger 18-66 år(kroner)	5 000	5 100	8 500	6 500	5 900	6 700
Netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold (f281) per innbygger 18-66 år (kroner)	1 900	1 700	2 600	1 900	2 200	2 200
Andel sosialhjelpsmottakere 18-66 år av innbyggere 18-66 år (prosent)	3,7	3,4	4,0	3,6	4,0	3,7
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år av innbyggere	5,1	4,3	3,9	4,5	5,9	4,4

Indikator	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS gj. snitt
18-24 år (prosent)						
Antall mottakere av kvalifiseringsstønad (f276) per 1 000 innbyggere 18-66 år	4,2	4,6	4,3	4,0	5,0	4,3
Andel sosialhjelpsmottakere som forsørger barn under 18 år (prosent)	22,2	22,8	24,1	19,0	20,7	23,4

Tabellen er et utdrag fra [tjenesteprofilen i siste ASSS rapport](#) (publisert 15.03.2022) som gir en dynamisk fremstilling av Trondheim kommune sett i forhold til de ni andre ASSS-kommunene. Den sorte streken representerer gjennomsnittet i ASSS og de grønne søylene viser om kommunen ligger over eller under gjennomsnittet. Av de 13 indikatorene som vises ligger Trondheim over snittet på 3 og under snittet på 11. Én indikator er ikke rapportert. [Gå inn på lenken for mer informasjon](#), siden oppdateres jevnlig. Tallene pr 15.3.2022 er kun foreløpige tall for 2021, det blir publisert flere tall som er kvalitetssikret bedre i løpet av året.

10. Psykisk helse og rus

Viktige resultater i 2021

Personer som har rus- og/eller psykiske problemer opplever å få rask hjelp som gir økt selvstendighet.

- Personer med rusproblematikk mottok hjelp innen sju virkedager ved Mottak- og oppfølgingssentret (MO-senteret) og målet ble nådd. 166 personer fikk tilbudet i 2021 i tillegg til 140 personer som ble fulgt opp fra 2020. Tilsammen 306 personer (59 prosent menn og 41 prosent kvinner) med en gjennomsnittsalder på 36 år.
- En stor andel personer med lette til moderate psykiske plager mottok "rask psykisk helsehjelp" først etter tre til fem uker og målet om hjelp innen sju virkedager ble ikke nådd.
- Målet om at ingen utskrivningsklare pasienter fra psykisk helsevern skal vente på kommunalt tilbud ble ikke nådd. 33 av 40 pasienter ventet mer enn fem døgn. 7 pasienter ventet i alt 75 døgn på bolig, 4 pasienter ventet i alt 10 døgn på korttidsopphold til Leistad helsehus, mens 29 pasienter ventet i alt 655 døgn på tilbud i helse- og velferdssenter. Den lengst ventende ventet 163 døgn på plass i helse- og velferdssenter. Dette utgjør totalt 740 ventedøgn som kostet 3,8 millioner kroner. Det er en svak nedgang fra 2020 (883 ventedøgn som kostet 4,4 millioner kroner).
- Leistad helsehus hadde 134 innleggelses på 10 plasser for psykisk observasjon og behandling, 134 innleggelses til 3 plasser for øyeblikkelig hjelp og 110 innleggelses til 2 brukerstyrte plasser.
- 7 nye brukere fikk tilbud om bolig gjennom *Housing First* (HF) og i alt var det 43 brukere (34 menn, 9 kvinner) som fikk oppfølging fra HF. Av 43 brukere er det 29 som leier kommunal bolig i ordinært sameie/borettslag, 3 har kjøpt egen bolig fra kommunen, 7 brukere leier kommunal bolig. 4 personer fikk vedtak om utkastelse.
- Mestringsteam fulgte opp 192 brukere (129 kvinner, 62 menn) pr. 31.12.2021. I løpet av året var det 236 brukere som hadde tilbud fra Mestringsteam. 10 brukere flyttet ut fra Botiltak til ordinære boliger med bistand fra Mestringsteam.

Personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusmiddelavhengighet sikres helhetlig hjelp inklusive somatisk undersøkelser og deltakelse i arbeidsfremskaffende tiltak

- *Treffsted psykisk helse* (Sommerstua og Veiskillet) gir et tilbud til rundt 300 personer, basert på en recoveryorientert tilnærming. Det ytes helsehjelp, tilrettelegging for deltakelse og mestring, psykososiale samtaler, og livsstilskurs om kosthold, røyking og mosjon.
- 15 personer (18-25 år) fikk tilbud om individuell støtte og behandling i ordinært arbeid (IPS) i samarbeid med NAV.

Utfordringer og videre arbeid

- Det ble ikke opprettet eget midlertidig botilbud for rusmiddelavhengige kvinner
- Det ble ikke funnet lokalisering for "Brukerrom" for rusmiddelavhengige.
- Det var en markant økning i antall henvendelser til *Rask Psykisk helsehjelp* og dermed økt ventetid på hjelp fra 3-4 uker til 4-6 uker. Målet er hjelp innen 7 virkedager.
- Det var en stor økning om hjelp til *Mestingsteam* for personer med alvorlige psykiske lidelser som trenger oppfølging/behandling i eget hjem. 94 nye brukere og 45 personer ble avsluttet eller fikk hjelp fra andre tjenester.
- Jarleveien er vedtatt avviklet og nye boliger til 44 beboere må erstattes. For 2022 skal det gjennomføres individuelle samtaler med beboerne i Jarleveien om hvor de ønsker å bo (bydel) og hvilken boform de ønsker. Det planlegges tilsvarende brukerundersøkelser for de som venter i boligkø og som bor i tilrettelagte boliger (bofellesskap).

Nøkkeltall

Tabell 10.1 viser at netto driftsutgifter til personer med rusproblemer er betydelig mindre i Trondheim sammenlignet med andre storbyer og at denne forskjellen er økt fra 2020 til 2021. Trondheim har imidlertid god dekning av psykiatriske sykepleiere og ansatte med videreutdanning i rusarbeid sammenlignet med andre storbyer.

Tabell 10.1 Nøkkeltall psykisk helse og rus 2021. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Landet uten Oslo 2021
Prioritet						
Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer (funksjon 243) pr. innb. 18-66 år	871	805	2 035	2 018	1 114	584
Kvalitet						
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg)	2,9	3,3	2,6	4,1	2,0	4,9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial)	8,1	9,1	5,3	8,0	3,9	9,0
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial)	3,4	3,8	2,3	5,1	1,0	3,4

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Landet uten Oslo 2021
Andel nyinnflyttede med psykiske lidelser og / eller rusmisbrukere (prosent)	37	34	40	32	7	20

11. Bo- og aktivitetstilbud

Viktige resultater i 2021

- Antall tjenestemottakere økte fra 737 til 772
- Flere boligtyper gir bedre muligheter til å gi tilpassede tjenester
- Ukentlige sendinger på TV BRA fra lokal redaksjon i Trondheim
- Implementering av en felles faglig plattform for miljøarbeidet er godt i gang
- Brukerundersøkelse ble gjennomført med bedre skår enn forrige undersøkelse, særlig når det gjelder selvbestemmelse og tjenestekvalitet

Utfordringer og videre arbeid

- Boligkøen økte i løpet av året fra 15 til 20 personer
- Fortsatt økning i antall tjenestemottakere og økning av særlig ressurskrevende brukere
- Arbeidet med å bedre tilpasse tjenestene fortsetter, herunder ambulerende tjenester og bedre tilpasset boligtilbud ut fra tjenestebehov
- Brukerundersøkelse skal forbedres ved at den følges opp med kvalitative undersøkelser
- Oppstart av omstillingsprosjekter for bedre organisering, ledelse, bemanningsplaner, turnuser og kompetanse - for å nevne noe

12. Helse- og omsorgstjenester

Viktige resultater i 2021

- 1541 personer benyttet ulike forebyggende tilbud i 2021:
  - 76 prosent av alle 80-åringer (625 personer) som ikke har faste helse- og omsorgstjenester mottok *forebyggende hjemmebesøk* fra Infosenter for seniorer.
  - Gruppetreningstilbud: Antall deltakere i *Sterk og stødig* var 420. Dette er en økning på 87 prosent sammenlignet med 2020. 7 personer deltok i *Fortsatt aktiv* som er et nyoppstartet gruppetreningstilbud etter samme modell som *Sterk og stødig* for personer med demens. 101 personer deltok i gruppetreningstilbud i regi av *Friskliv og mestring*.
  - 388 personer fikk tilbud om *Tidlig innsats*. Dette er en økning på 22 prosent fra året før.
- 1068 personer mottok rehabilitering i 2021. Dette er nesten tilsvarende tall som i 2020 (1054 personer). Målet om at flere skal motta rehabilitering er dermed ikke nådd.
  - Vi ser en svak nedgang i antall som mottok døgnrehabilitering (fra 771 personer i 2020 til 738 i 2021).
  - Det er økning på 22 prosent i antall personer som mottok hverdagsrehabilitering i 2021 sammenlignet med året før.
- 87 prosent av alle innbyggere over 80 år bor hjemme.
- 714 innbyggere deltar i det vedtaksfestete aktivitetstilbudet for hjemmeboende. Dette er en økning fra 2020 (674).
- 4933 innbyggere benytter velferdsteknologiske tjenester:
  - 4746 innbyggere har trygghetsalarm. Dette er en nedgang på 14 prosent fra 2020 (5432).
  - 72 innbyggere benytter GPS-tjenesten (63 i 2020)
  - 65 innbyggere benytter elektronisk medisindispenser. Dette er en økning på 80 prosent fra 2020 (36 i 2020).
  - 38 innbyggere har digital hjemmeoppfølging (44 i 2020)
  - 12 innbyggere har døralarm (14 i 2020)
- Målet om at ingen skal vente mer enn seks uker på sykehjemsplass er ikke nådd.
  - 42 innbyggere har ventet mer enn 6 uker på sykehjemsplass (49 i 2020).
  - Total 1614 ventedager etter fristbrudd
  - Gjennomsnittlig ventetid etter fristbrudd er 38,4 døgn (fra 2 til 204 dager).

Utfordringer og videre arbeid

- Smitteverntiltak og sykefravær i tjenestene har påvirket fag- og tjenesteutvikling og har redusert den tverrfaglige samhandlingen på tvers av enheter.
- Vi vil følge med på eventuelle langtidseffekter av pandemien, og om/hvordan smitteverntiltakene påvirker befolkningens helsetilstand på lengre sikt.
- Vi er bekymret for ansatte og ledere som har jobbet under stort press over lang tid.
- Rekruttering til helse- og omsorgstjenestene har vært ekstra krevende under pandemien. Det har blant annet ført til at vi ikke har klart å iverksette vedtatt styrkning i hjemmetjenesten i 2021 fullt ut.
- Fastlegeordningen er under sterkt press, som i resten av landet. Trondheim har innført en midlertidig kompensasjonsordning som skal sikre vikarer ved sykefravær. Vi jobber videre med mer langsiktige løsninger.
- Pandemien førte til at tjenestene raskt klarte å håndtere oppgavene som fulgte av pandemien, av årsaker som var lett å forstå og akseptere for alle. Nå skal sektoren starte på det store omstillingsarbeidet for å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester også i fremtiden. Vi skal utvikle nye måter å løse oppgavene på. Samarbeid med pasienter, pårørende og frivillige og satsing på helsefremmende og forebyggende tiltak og teknologiløsninger vil være viktige innsatsområder.
- Tverrfaglig samhandling på tvers av tjenestene skal forsterkes ytterligere.
- For at vi skal lykkes er det nødvendig at vi prioriterer tid til å skape en forståelse for nødvendigheten av denne omstillingen, som ikke er like åpenbar for alle.
- Antall utskrivningsklare pasienter på St. Olavs hospital er i perioder høyt. En arbeidsgruppe med representanter fra sykehus og kommuner har utarbeidet en rapport med anbefalinger for videre arbeid for helsefellesskapet. Rapporten skal behandles i administrativt samarbeidsutvalg (ASU) i mars.

Nøkkeltall

Tabell 12.1 viser foreløpige nøkkeltall for et utvalg av ASSS-kommunene (endelig tall publiseres 15 juni 2022). Netto driftsutgifter til brukere av tjenester utført i hjemmet viser en betydelig økning fra 2020 til 2021. Noe av økningen er relatert til økt tjenesteomfang, men i hovedsak er kostnadsveksten relatert til økte pensjonskostnader. Trondheim har fortsatt høy dekningsgrad for plasser i institusjon og lav ressursbruk sammenlignet med andre ASSS-kommuner. I likhet med andre kommuner er endringer fra 2020 til 2021 preget av tiltak knyttet til koronapandemien. Det er usikkert hvordan dette påvirker sammenligningsgrunnlaget.

Tabell 12.1 Økonomiske nøkkeltall 2021. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Snitt ASSS 2021
Prioritet						
Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67+ år per innbygger 67+år (kr)	16 383	19 018	18 975	18 558	18 757	19 238
Brutto driftsutgifter per plass i institusjon (kr)	1 210 668	1 297 053	1 556 464	1 289 067	1 286 913	1 447 906
Dekningsgrader						
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjons eller i bolig med heldøgns bemanning (prosent)	19,3	18	15,2	15	15,1	14,9
Andel innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester (prosent)	26,0	26,3	25,7	25,7	24,7	25,8
Kvalitet						
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning (prosent)	82,1	81,6	73,3	76,6	80,4	76,7

13. Flyktninger og innvandrere

Viktige resultater i 2021

- **Bosetting:** I 2021 ble det bosatt 135 flyktninger, hvorav åtte enslige mindreårige. 61 prosent av de nybosatte var overføringsflyktninger. Elleve prosent av alle flyktningene ble bosatt i private boliger. I tillegg til flyktninger ble det bosatt 76 personer på familiegjenforening.
- **Introduksjonsprogram og opplæring:** I gjennomsnitt deltok 265 personer i introduksjonsprogrammet gjennom hele 2021. 120 personer avsluttet sitt program i løpet av året. Av disse var 35 prosent i arbeid eller utdanning ved endt program. 64 prosent hadde behov for mer kvalifisering og oppfølging ved avslutning. De følges opp av NAV. Trondheim voksenopplæringscenter hadde i snitt 931 elever i 2021 hvorav 517 på norskopplæring, 323 på grunnskole for voksne og 91 elever ved ungdomsgruppen.
- **Enslige mindreårige:** Antall enslige mindreårige med oppfølging fra barne og familietjenesten er fortsatt synkende. Av de totalt 99 enslige mindreårige med oppfølging i 2021 var 53 ungdommer i videregående skole, fem i grunnskole og 19 på norskopplæring. Elleve var i arbeid eller praksis.
- **Helse:** Flyktningehelseteamet gjennomførte 413 helseundersøkelser, 863 legekonsultasjoner, 1277 oppfølgingssamtaler og 238 familiesamtaler. I tillegg hadde tjenesten 457 utførte oppdrag med praktiske veiledere til nyankomne flyktninger. Fra 1.1.2022 er tjenesten organisert som en egen avdeling ved Kvalifiseringscenter for innvandrere.

Utfordringer og videre arbeid

- Gapet mellom flyktingenes medbrakte utdanning/arbeidserfaring og kompetansekravene i norsk arbeidsliv er en stor utfordring. Per i dag har cirka en fjerdedel av de som deltar i kommunens introduksjonsprogram utdanning på videregående nivå eller høyere. Majoriteten har utdanning på grunnskolenivå og en del ingen utdanning. Kvalifisering til utdanning og deltakelse i norsk arbeidsliv krever lengre tid enn tidligere.
- Flere har helseutfordringer og traumer som igjen påvirker deres læringsprosess og kvalifisering til utdanning og arbeid.
- Tett oppfølging av den enkelte, mer fokus på grunnleggende ferdigheter samt større vektlegging på barn og familiearbeid parallelt med kvalifisering er viktige strategier for en bærekraftig integreringen, både for den enkelte og samfunnet.

Nøkkeltall

Tabell 13-1 Oversikt over omfanget av tjenestetilbudet til flyktninger ved sentrale tjenester.

	2019	2020	2021
Antall bosatte flyktninger og familiegjenforente	160	147	175
Antall deltakere i introduksjonsprogrammet	485	293	265
Antall elever på norsk og samfunnsfagopplæring	2028	1454	931
Antall elever ved grunnskoleopplæring	396	552	323
Antall enslige mindreårige med oppfølging fra BFT Omsorgsenheten	168	136	99
Antall personer som har gjennomført helseundersøkelser (inkludert asylsøkere)	X	225	413
Antall gjennomførte tolke- og oversettelsesoppdrag fra Tolketjenesten	17136	14523	16978

14. Kunst og kultur

Viktige resultater i 2021

- Koronapandemien har hatt sterk påvirkning og begrensning på kulturlivet i kommunen.
- Kulturområdet i kommunen har brukt betydelige arbeidsressurser i 2021 på administrasjon med dialog med arrangører av ulike arrangement og oppdatering av veileder for kultur og arrangement i Trondheim.
- Barn og unges sommertilbud har gitt et bredt og innholdsrikt tilbud til aktivitet innen idrett, fritid, litteratur, kunst og kultur.
- 4 millioner ekstra bevilget til kunst- og kulturprosjekter som et tiltak for å begrense virkningene av koronapandemien.
- Igangsatt arbeid med å utrede modeller for etablering av et lokalt kulturråd
- Istandsetting av "rødbygget" på gamle Breidablikk skole er fullført.
- Gjennomført tilrettelegging av universell utforming med heis i kulturhuset i Klæbu.
- Peter Egges plass - barnas torg er åpnet og tatt aktivt i bruk.
- Igangsatt arbeidet med å gi lokalene ved Kulturhuset ISAK universell utforming.
- Arrangementskontoret har i samarbeid med Midtbyen Management laget en arrangørguide for Trondheim by.
- Etablert samarbeid mellom Kultursenteret ISAK og BFT Omsorgsenheten i kommunen om introduksjon til kulturtilbud for enslige mindreårige flyktninger.
- Ungdomsinitiert bærekraftprosjekt har vært gjennomført på ISAK.
- Igangsatt arbeid med å videreutvikle tilbud i Hornemannsgården i samarbeid med pensjonistorganisasjonene.
- Etablert en egen støtteordning med integreringsmidler på lik linje med det som finnes for idretten.
- Opprettet to nye etablererstipend for profesjonelle kunstnere på 100 000 kroner hver.
- Etablert tilskudd til voksenkorps i elitedivisjon.
- Rammen for ateliertilskuddet er økt slik at det også omfatter musikk, scenekunst og tverrfaglige kunstformer.
- Hovedbiblioteket har fått et betydelig løft for å styrke formidlingen av byens historie. hovedbiblioteket.
- Bidratt til opprusting av kulturdelen i Olavshallen AS.
- Etablert økt støtte til helårsarrangørene som driver scener.
- I samarbeid med det samiske miljøet gjennomført digital markering av Samenes nasjonaldag.
- Gjennomført 10-årsmarkering for 22. juli 2011.

- Kunst i offentlig rom-ordningen har bidratt til utsmykking av kommunale bygg og brukes aktivt i byutviklingsprosesser.
- Det er utviklet et kunnskapsgrunnlag for kulturnæringer på Nyhavna som del av Kvalitetsprogram for Nyhavna
- Kunst og kultur er involvert i nye områdeløft med blant annet planer for bydelsbibliotek, fritidsklubb og kunstatelier.
- Folkebiblioteket økte besøket med 16 prosent og utlånet med 12 prosent
- Samarbeidet med Sparebank 1 SMN om gjenåpningsfesten “Endelig folkeliv”.

Utfordringer og videre arbeid

- Arbeid med nytt museum for kunst og design fortsetter.
- Arealer for kultur, arrangement, kulturproduksjon ect.
- Arbeidet med atelier- og arbeidsfelleskap fortsetter.
- Fullføre istandsetting av Øvre Bakklandet 52 som ligger i et kvikkleireområde. Dette gir utfordring med hensyn til bruksendring.
- Den største utfordringen i 2021 har vært begrensninger som koronapandemien har medført.

Nøkkeltall

- 7 kunstnere/kulturutøvere per 1000 innbyggere bosatt i Trondheim i 2021.
- Tilskudd til 253 prosjekter innen det profesjonelle kunst- og kulturfeltet
- Tilskudd til 378 prosjekter innen fritidskulturlivet

Tabell 14.1 Nøkkeltall Kunst og kultur 2021. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Gj.snitt ASSS uten Trondheim
Prioritet						
Netto driftsutgifter til kultursektoren *)	2570	2630	4326	3062	4023	3554
Netto driftsutgifter til folkebibliotek	194	209	408	278	351	345
Netto driftsutgifter til akt.tilbud barn og unge pr innb	250	284	732	166	270	421
Netto driftsutgifter til museer	64	69	451	144	206	247
Netto driftsutgifter til kunstformidling	450	420	441	482	537	402
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter	100	0	267	241	485	295

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Gj.snitt ASSS uten Trondheim
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg	157	182	352	343	245	321

*Tall for kultursektoren omfatter også Kostra-funksjonene Idrett og tilskudd til andre idrettsanlegg, og kommunale idrettsbygg og -anlegg.

Tabellen viser utvalgte indikatorer for Trondheim kommune sammenlignet med Oslo, Bergen, Stavanger og gjennomsnittet i ASSS-kommunene innenfor kulturområdet. Trondheim ligger lavt på samlet ressursbruk på kultursektoren. Trondheim kommune ligger nest lavest av alle storbyene i bruk av ressurser til bibliotek.

15. Kirke og gravlunder

Viktige resultater i 2021

- U-kirke - et samarbeid om sosial innovasjon mellom Trondheim kommune, Kirkelig fellesråd og NTNU.
- Trondheim skal være en by hvor innbyggerne opplever trygghet i sin religiøse tilknytning - Støtte til Kirkelig dialogsentre.
- Tilrettelegger for at pilegrimer skal komme til Trondheim i koronatid.
- Jobbet med sikring av grunn til gravplasser.
- Kirkebygg benyttes til kulturarrangement og til øvingslokaler.
- Oppstart av rehabiliteringen/ombyggingen av Hoeggen kirke - bygningsmessige tilpasninger knyttet til tilgjengelighet av kirkene.
- Ferdigstilt verneplan gravplassene i Trondheim.
- Rehabilitering av Domkirkegården.

Utfordringer og videre arbeid

- Etablering av livssynsåpent seremonirom på Charlottenlund.
- Ta i bruk kirkene til kulturformål.

Nøkkeltall

Tabellen viser indikatorer for Trondheim og ASSS-kommunenes ressursbruk innenfor kirke og gravlunder.

Tabell 15.1 Nøkkeltall Den norske kirke og gravlunder 2021. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Gjennom snitt ASSS uten Trondheim
Prioritet						
Netto driftsutgifter til Den norske kirke	423	411	211	407	517	356
Netto driftsutgifter til kirkegårder, gravlunder og krematorier	152	153	131	186	218	140
Dekningsgrader						
Medlem av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	67,1	63,9	43,3	63,2	59,1	53,5

Tabellen viser indikatorer på kommunenes ressursbruk for drift av kirker og kirkegårder. Foreløpige kostra-tall for 2021 viser at Trondheim kommune ligger noe over gjennomsnittet for ASSS-kommunene i ressursbruk til Den norske kirke per innbygger. Tilskuddet til drift av byens kirkegårder, gravlunder og krematorier i 2021 ligger også noe over gjennomsnittet i ASSS-kommunene, men under Bergen og Stavanger. Medlemmer av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere viser en vesentlig reduksjon fra 2020 til 2021 i Trondheim kommune; noe som også er gjennomgående trend i de andre ASSS-kommunene.

16. Idrett og friluftsliv

Viktige resultater i 2021

- Ny ansatt på friluftslivsområdet for å håndtere kommunens utfordringer innenfor området og satsinger i [Plan for friluftsliv og grønne områder](#).
- Formalisering av avtale med Byåsen IL om ny idrettshall på Myra.
- Dalgård trimpark og trimløype ble ferdigstilt.
- [Buldrestein på Marinen](#) er ferdig prosjektert og laget og er klargjort for frakt fra Danmark. Montering vil skje i 2022.
- Nye garasjer i Leangen idrettspark ble bygget.
- Ny tørrkjøler montert på taket av Leangen ungdomshall, noe som muliggjør sommeris i anlegget.
- Nye toaletter på Elgsethytta ble åpnet.
- Badeplassen Tømmerstranda ble åpnet
- Det ble etablert ca 270 sykkelparkeringsplasser på utfartsparkeringene
- Thorshaugløypa ble i hovedsak ferdigstilt og åpnet for publikum
- Omlegging av Ladestien og restaurering av Leangenbukta sjøfuglområde er ferdigstilt
- Næturen Campusrunden ble ferdigstilt
- Nye store vannlekinstallasjoner ble etablert på Kyvatnet, i Korsvika, Rotvollfjæra og Hansbakkfjæra.
- Det er bygd og ferdigstilt et nytt kjøkken på Munkholmen serveringssted
- Det er fastsatt planprogram for kommunedelplan for friluftsliv og grønne områder
- Det er fastsatt planprogram for kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet
- Kommunen har fått på plass nye avtaler med driverne av markahyttene.
- [VM-organisasjonen](#) kom på plass.
- Ungdomsmesterskap i friidrett ble gjennomført på Trondheim stadion
- Det ble avklart at det skal arbeides videre med en kommunalt eid fotballhall i Granåsen.

Utfordringer og videre arbeid

- [Planlegging av fotballhall i Granåsen, jf vedtak i sak 177/21](#).
- Plan for opprydding i forurenset jord rundt baner og tilpasning til et fremtidig EU-forbud mot løst gummigranulat, og kostnader knyttet til dette.
- Tilstand for garderobygget i Dalgård idrettspark.
- Ferdigstille planforslag for kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet.
- Ferdigstille planforslag for kommunedelplan friluftsliv og grønne områder.
- Planlegge og bygge for oppgraderte badeplasser i tråd med [politiske prioriteringer](#).
- Realisere en pilotbadeplass ved Strandveikaia [iht politiske prioriteringer](#).
- Heve standard på sentrale turveidrag både i og utenfor markaområdene.
- Utarbeide en rom-, funksjons- og mulighetsstudie for nytt bydelsbasseng og Moholt nord i samarbeid med Studentsamskipnaden.
- Få vedtatt reguleringsplaner for:

- Østmarkneset friområde
- Nidelvstien
- Eberg idrettspark
- Vassfjelløypa fra Skjøla til Vassfjellet vinterpark
- Næranlegg øst
- Tillertomta idrettspark

Nøkkeltall

Tabellen viser indikatorer for sammenligning av ressursbruk mellom Trondheim og ASSS-kommunene innenfor idrett.

Tabell 16.1 Nøkkeltall Idrett og idrettsbygg 2021. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	Gjennomsnitt ASSS uten Trondheim
Prioritet						
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger	467	556	1296	869	1038	1023
Netto driftsutgifter idrett per innbygger	589	584	229	320	525	276

Trondheim kommune eier en lavere andel av totalt antall idrettsanlegg i kommunen enn gjennomsnitt for de øvrige ASSS-kommunene. Dette er hovedårsaken til at Trondheim kommune har lavere ressursbruk på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg per innbygger enn gjennomsnitt for ASSS-kommunene. Trondheim ligger over gjennomsnittet i ressursbruk per innbygger til idrett. Hovedårsaken er at Trondheim har flere private idrettsanlegg enn gjennomsnitt for ASSS-kommunene, og kommunen bruker da relativt mer ressurser på anleggs- og driftstilskudd til idrettslagene. *Tallene for netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg/anlegg og til idrett per innbygger bør derfor sees i sammenheng.* Tallene for 2021 viser at Trondheim kommune i sum ressursbruk til idrett og drift av kommunale idrettsbygg/anlegg ligger noe under gjennomsnittet i ASSS-kommunene.

17. Næring og innkjøp

Viktige resultater i 2021

- Ført dialog fortløpende med næringslivet om konsekvensene av pandemien, 90 millioner kroner er fordelt som kompensasjon til lokalt næringsliv (396 virksomheter) som er hardt rammet av pandemien
- Bidratt gjennomføring av SMN 1 Midt Norge sin «Endelig gjenåpning»
- Arrangert Gründerdag for 250 grundere/bedrifter med sentrale samarbeidspartnere
- Gjennomført 91 etablererveiledninger for grundere og 81 næringsfaglige vurderinger
- Gjennom statsbudsjett sikret byggebevilgning for Ocean Space Centre etter vedtatt reguleringsplan, og videre planleggingsmidler for NTNUs campussamling
- Slått sammen innovasjonsdistriktsatsingen med Technoport til en kraftfull nyetablering: Trondheim Tech Port
- Pådriv Trondheim har gjennomført en rekke tiltak, blant annet Levende Abels gate i samarbeid med Bøker&bylab, Bærekraftsenteret og Biblioteket
- Smartby-satsingen i Trondheim lanserte nasjonal plattform for innbyggerinvolvering og utviklet plattform for bærekraftsrapportering
- Etablert sommerjobbprosjektet "Workation" i samarbeid med 20 teknologiselskaper som promoterer og tilbyr sommerjobber for 120 studenter i Trondheim
- Igangsatt satsningsprosjekt for bomiljø på Møllenberg i samarbeid med velforening, pådriv, utleiery, studentfrivillighet mf.
- Etablert og implementert pilot for bilpoolordning for både kommune og befolkningen.
- Inngått og implementert 25 nye rammeavtaler
- Økt fokus på klima og miljøkrav i anskaffelser samt iverksatt arbeid med forståelse og kunnskap om innovative anskaffelser
- Fulgt opp leverandørutviklingsprogrammet
- Deltatt i ulike nettverk lokalt, regionalt og nasjonalt knyttet til anskaffelser, innovative offentlige anskaffelser, klima og miljø

Utfordringer og videre arbeid

- Næringsarbeidet har vært preget av begrensningene som koronapandemien har medført. I løpet av sommeren 2022 blir det viktig å få vedtatt Trondheimsregionens Verdiskapingsstrategi 2022 - 2025 og kommunens egen 2-årige handlingsplan for næringsarbeidet. Det blir viktig framover å definere tydeligere hva innovasjonsdistriktsatsingen betyr - både for kommunens tverrfaglige innsats, og for samarbeidet med andre aktører og fellessatsinger.
- Videre fokus på klima- og miljøkrav i anskaffelser, forankring og bruk av metodikk for innovative anskaffelser og økt fokus på kontraktsforvaltning

18. Miljø- og landbrukstjenester

Viktige resultater i 2021

- Bekkeareal tilgjengelig for gyting og funn av årsyngel av sjøørret er estimert per 2020 til ca. 57000 m². Denne har økt til ca. 58 000 m² i 2021, som gir en endring på nesten to prosent
- Det ble innvilget tilskudd til systematisk grøfting av 199 dekar dyrka jord (51 i 2020) , i tillegg 228 løpemeter enkeltgrøfter (1485 i 2020)
- Piggfriandel gikk opp fra 77 prosent vintersesongen 2019/2020 til 80 prosent vintersesongen 2020/2021. Piggfriandelen for elbiler var omtrent 90 prosent
- Lufta i Trondheim er stort sett bra. Vi har et mål om at luftkvaliteten for partikler og NO₂ skal være minst like bra som gjennomsnittet av målinger for de tre foregående årene. I 2021 hadde vi seks overskridelser av døgnmiddel for svevestøv PM10. Ellers var årsmiddel i 2021 for NO₂ under snittet av de tre foregående årene.
- Antall skoler og barnehager i rød og gul støysone er redusert fra 15 til 13. Nidarvoll skole og Lilleby skole er skjermet. Antall helseinstitusjoner i rød og gul støysone uendret (3 stk.)

Utfordringer og videre arbeid

- Vi har fremdeles ikke nådd målet om å opprettholde antall dekar økologisk korridor. Arealet for Leirelvkorridoren er redusert med omtrent 2,12 dekar i 2021 grunnet regulering fra LNFR (Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift) til annet formål. Samlet belastning på arter og naturområder, gjør det vanskelig å stanse tap av naturmangfold i en by i vekst.
- Det er fremdeles en utfordring at dyrket jord blir omdisponert til utbygging, spesielt til samferdselsprosjekter.
- Det er utfordrende å få samme grunnleggende kjennskap til grunnforurensning i Klæbu som i gamle Trondheim. Det gir utfordringer i forvaltningen av forurenset grunn og likebehandling. Det er etterslep på tilsynsoppgaver innen miljørettet helsevern på grunn av prioritering av covid-tilsyn

For klimarapport, se eget kapittel

19. Samferdsel

Viktige resultater i 2021

- Utført drift av ladeplasser - ingen nye ladeplasser i 2021 grunnet ny leverandør
- Etablert 61 av 300 bildelingsplasser på bakgrunn av ønsker fra bildelingsrådet
- Sikret antall HC-plasser i sentrum i tråd med kravet på 5 prosent (i dag er andelen 8 prosent)
- Byttet ut deler av egen bilpark til helelektriske kjøretøy - dagens andel er 75 prosent
- Utført rullerende piggdekkkontroller med politi og Statens vegvesen som et tiltak for å sikre et bedre bymiljø. Stasjonære kontroller ble ikke utført i 2021 pga korona
- Startet opp flere viktige samferdselsplaner som ferdigstilles i 2022-2023, deriblant mobilitetsstrategi, Miljøpakkens langsiktige tiltaksplan, tiltaksplan for Midtbyen og bidratt til kommuneplanens arealdel
- Startet regulering av flere større sykkelprosjekt, deriblant Bromstadruta og Brøsetruta

Mer utfyllende informasjon om prosjektgjennomføringen på samferdsel i 2021 kommer i en egen sak om årsrapport for Miljøpakken.

Utfordringer og videre arbeid

- Prioritering og bruk av tilgjengelig gateareal. Sykkelveier, bildelingsplasser, sykkelparkering etc. er eksempel på alternativ bruk av arealet, og reduserer tilgjengeligheten for varetransport, parkering for handikappede uten HC-kort og andre som må benytte bil i sentrum
- Redusert antall parkeringsplasser vil gå ut over kommunens inntekter

20. Plan- og bygningstjenester

Viktige resultater i 2021

- Gatebruksplanen er vedtatt.
- Planprogram for ny kommuneplanens arealdel ble sendt på høring.
- Tjenester om eiendom og avgifter på Min side er videreutviklet, slik at innbyggerne både kan betjene seg sjøl og bidra med informasjon og dokumentasjon tilbake.
- Kulturhistorisk verdifulle bygg i Klæbu er tatt inn i aktsomhetskart for kulturminner.
- Byarkitekt er ansatt.

Utfordringer og videre arbeid

- Kommunedelplan for Sluppen legges fram for sluttbehandling våren 2022.
- Kommuneplanens arealdel sendes på høring i 2022.
- Kommunedelplan for Klett legges fram for ny sluttbehandling i løpet av 2022.
- Det arbeides videre med områdeplaner for Kjøpmannsgata og for nordøstre kvadrant.
- Det arbeides videre med områdeplan for Tempe og Valøya.
- Det må avklares hvor ny godsterminal skal ligge.
- Byarkitektens rolle og Råd for byarkitektur skal utvikles.
- Vi skal videreutvikle digitale løsninger som fremmer brukerinvolvering og samskaping, blant annet i Campusarbeidet.
- Det tar tid og det er krevende å få på plass tilfredsstillende digitale løsninger som bidrar til effektivisering av plan- og byggesaksprosessen.

Nøkkeltall

Tabell 20.1 Sentrale nøkkeltall plan- og bygningsområdet. Kilde: KOSTRA

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Behandlede reguleringsplaner	29	35	45	25	29	33
Antall byggesaker	1 858	2 487	1 844	1 430	2 413	2 129
Antall nyopprettede matrikkelenheter (grunneiendommer)	250	401	325	276	200	210
Antall nyopprettede seksjonerte matrikkelenheter	1 465	2 034	1 275	1 975	1 493	1 334

Tabell 20.2 Netto forbruk tjenesteområdene innenfor plan-og bygningstjenester. Kilde: KOSTRA

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger	Snitt ASSS, 2021 eks Oslo og Trondheim
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling	185	203		381	409	351
Netto driftsutgifter til byggesaksbehandling	-6	-60		26	-42	0
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling	41	46		36	176	99

Oslo har ikke rapportert tall per 15. mars. Kostratallene viser at Trondheim kommune benytter mindre av sine kommunale midler på plan- og karttjenester enn snittet av ASSS-kommunene. Denne sammenhengen har vært stabil over mange år.

21. Tekniske tjenester

Viktige resultater i 2021

- I 2021 har Trondheim kommune faset inn [de første større utslippsfrie kjøretøy](#). Trondheim kommune har tatt i bruk to elektriske feiemaskiner og elektrisk søppelbil. I tillegg er det også tatt i bruk en rekke biogassbiler. Ved utgangen av 2022 har vi som mål å ha redusert CO₂ utslipp med 20 prosent i forhold til nivået i 2020.
- I 2021 ble Trondheim kåret til [årets BedreVANN-kommune](#) av Norsk Vann. I løpet av de fire siste årene har Trondheim hatt den høyeste kvalitetsindeksen av alle kommuner, samtidig som vi har hatt det laveste VA-gebyret av alle storkommunene i Norge.
- I 2021 ble det brukt 3300 tonn [salt på veiene](#). Snittet de siste 10 år er 4000 tonn. Forbruket varierer med værforholdene og tallene må sammenlignes over en lang periode.
- I 2021 ble Trøndelags første “utslippsfrie anlegg” startet da [oppgraderingen av Marinen](#) ble påbegynt. Det er planlagt med at 91 prosent av alle anleggsmaskiner skal gå på strøm.
- I 2021 er det gjennomført en vellykket [prøveprosjekt for fjernavleste vannmålere](#). I 2022 vil det bli fremmet en politisk sak med forslag om å innføre dette i hele Trondheim.
- I 2021 digitaliserte tekniske tjenester hele prosessen rundt endringsmeldinger og fikk for det [ISY Innovation Award](#) . I begrunnelsen for prisen heter det; *“Trondheim kommune har gjennom sin fremoverlente holdning til digitalisering, med fokus på behov og gevinster, bidratt til å skape en innovativ løsning.”*
- Innbyggerundersøkelsene for 2021 viser gode score. Veger fikk en samlet score på 65,5 i 2021 for både sommer og vinter. De tjenestene som får høyest score er sommerblomster og marka. Scorene her er mellom 75 og 80 hvor høyeste mulige score er 100.

Utfordringer og videre arbeid

- Forvaltningsrevisjon for veg viser et betydelig etterslep for vedlikehold. Kartleggingen av etterslep er ferdig og vil bli belyst i en egen politisk sak i første halvår 2022. Vinteren har vært hard for asfaltdekker og etterslepet vil bli veldig synlig for innbyggerne.
- Benna er etablert som reservevannforsyning, men fungerer ikke som ønsket på grunn av store mengder med hoppekreps i vannet. I løpet av 2022 skal første trinn i fjerning av hoppekreps fra drikkevannet være på plass ved vannbehandlingsanlegget på Benna.

- Det er stort underskudd på geoteknikere i Norge i dag. Det fører til at Trondheim kommune i lang tid har slitt med å rekruttere tilstrekkelig kapasitet innenfor det geotekniske området.
- Det er uro i markedene noe som har medført betydelig prisstigning. Prisstigningen vil medføre at kommunen får gjennomført mindre drift, vedlikehold og investering enn forutsatt.
- Bygging av Saupstadbrua er forsinket i forhold til planen. Ferdigstillelse er nå anslått til 2023. Det er fortsatt usikkerhet rundt endelig ferdigstillelse, blant annet på grunn av den usikre situasjonen rundt råstoff som for eksempel stål.

Nøkkeltall

Tabell 21.1 Standardgebyrer for selvkostfeltene innenfor det tekniske området. Kilde: ASSS

	Trondheim 2021	Trondheim 2022	Oslo	Bergen	Stavange r	ASSS, uten Oslo og Trondheim
Vann	2367	2672	2828	2073	905	2330
Avløp	2866	3009	2828	2812	1535	3518
Slam	1738	1912		740	1016	1468
Renovasjon	2270	2270	4730	2147	3321	3189
Feiing	321	329	171	381	340	395

Tall for Oslo mangler for slam. Gebyrene innenfor vann, avløp og feiing er ganske like innenfor ASSS området. Gebyret for renovasjon er en del lavere i Trondheim enn i de andre kommunene, mens slamgebyret er en del høyere. Slam er i mange av ASSS kommunene et lite gebyrfelt og har tradisjonelt vært behandlet som en del av avløpsgebyret.

Tabell 21.2 Nøkkeltall selvkost innenfor det tekniske området. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS, uten Oslo og Trondheim
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år(%)	1,08	1,06	1,54	0,87	1,00	0,98
Antall kloakkstopper i avløpsledninger og kummer per kilometer kommunalt spillvannnett	0,03	0,03	0,04	0,04	0,09	0,07
Estimert vannlekkasje per meter ledning (kubikk/meter/år)	8,5	7,1	24,8	9,8	3,3	8,8
Andel avfall levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	31,8	30,5	39,3	48,1	43,8	51,3
Andel avfall levert til forbrenning	65,4	67,4	58,2	50	52,2	52,4
Andel piper feiet	34,5	17,7	6,0	15,8	4,6	17,3
Årsverk av feier pr. 1000 innbyggere	0,12	0,13	0,04	0,11	0,07	0,13

KOSTRA-tallene indikerer at Trondheim kommune sin vann- og avløpstjeneste drives godt.

På avfallsområdet scorer kommunen noe dårligere enn ASSS-snittet når det gjelder materialgjenvinning. En bedring av tallene fordrer mer utsortering enn hva vi gjør i dag.

22. Eiendomstjenester

Viktige resultater i 2021

- Det arbeides videre med utvikling av Østmarkaområdet. Reguleringsplanarbeidet er igangsatt.
- Prosjektet "Istandsetting av gamle Breidablikk skole" ble gjennomført i 2021 med ferdigstilling i 2022.
- Forvaltningssystemet "MainManager" har gitt bedre dokumentasjon og mer effektiv drift. I tillegg er det tatt i bruk for inn- og utleie av lokaler, festekontrakter og grunnutleie som tidligere ble forvaltet i tre ulike systemer. Dette gir bedre oversikt og en bedre kunnskapsdatabase på tvers av saksbehandlere og enheter.
- Følgende større byggeprosjekter ble ferdigstilt i 2021:
  - Huseby skoler
  - Risvolla omsorgsboliger, som er en del av helse- og velferdssenteret som ble overtatt i 2020
  - Rehabilitering av Lilleby skole
  - Klæbu helse- og velferdssenter
- Det ble etablert et nytt gjenbrukslager for bygge- og anleggsmaterialer på Nyhavna.
- I løpet av 2021 gikk vi fra to til tolv solcelleanlegg som vil produsere i underkant av en million kWh pr år. Dette tilsvarer en prosent av energibruken til formålsbyggene.
- Det er kjøpt boliger for 70 millioner kroner og solgt boliger for 171,5 millioner. Gjennom det vi har gjort har vi redusert boligporteføljen fra 3814 til 3698 boliger.
- Antall elbiler er nå 140 totalt. Dermed er målet om at 95 prosent av bilparken skal være elektrifisert i rute.
- Målet om å spare to prosent energi per kvm på den totale eiendomsporteføljen sammenlignet med 2020 ble ikke nådd. Resultatet var en reduksjon på 0,1 prosent.

Utfordringer og videre arbeid

- Utvikling av Østmarkaområdet planlegges igangsatt i planperioden 2021-24. Det arbeides med oppdaterte kostnadsestimater for reguleringsprosessen.
- Vedtaket for [sak 132/20 Boligpolitisk plan](#) gir føringer for kommunens boligpolitikk, og vi ber om at kommunedirektøren skal gjennomføre ulike utredningsarbeider. Av større utredningsoppgaver som planlegges igangsatt tverrsektorielt i 2022 kan nevnes tredje boligsektor, program for kommunalt disponerte utleieboliger og utbyggingsprogram.
- Ringve skole er delvis istsandsatt og tatt i bruk av Helseplattformen, og vil det arbeides videre med ytterligere istandsetting for å kunne ta den i bruk som [interimsskole jf. vedtak i sak 22/21](#).

- Leiekontraktene for byggene som huser de fleste administrativt ansatte i kommunen utløper 31.12.24. Anskaffelsen av nye administrasjonslokaler vil være en stor oppgave i den kommende planperioden.
- Kommunedirektøren har ikke lyktes med å finne en varig og stabil løsning for utslipp fra de nedlagte Killingdal gruver. Dette vil være en oppgave som vil kreve mye ressurser i den kommende planperioden.
- Tempe HVS skal få et stort solcelleanlegg på taket og bygningen blir den første bygningen i landet med et solcelleanlegg som leverer strøm til nabobygningene.
- Arbeidet med å redusere energiforbruket i bygningsmassen intensiveres da det er bevilget mer midler både til solceller, grunnvarme og annen enøk.
- En eksisterende bygning plukkes ut til å være et pilotbygg for å teste ut smartbyggteknologi.
- Samlet sykefravær var 9,3 prosent (0,5 prosent koronarelatert), uendret fra 2020. Korttidsfravær er lavt og stabilt, mens langtidsfraværet er fortsatt utfordringen.
- Det vil bli utfordrende å opprettholde dagens standard på formålsbyggene grunnet ekstraordinær prisstigning og lavere rammer til vedlikehold.

Nøkkeltall

Tabell 22.1. Sentrale nøkkeltall eiendomsforvaltning. Kilde: ASSS

	Trondheim 2020	Trondheim 2021	Oslo 2021	Bergen 2021	Stavanger 2021	ASSS, uten Oslo og Trondheim
Prioritet						
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter	8,8	9,0	9,4	10,7	8,9	9,6
Produktivitet						
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	173	194	412	143	150	140
Utgifter til driftsaktiviteter (inkludert renhold) i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	573	578	931	991	662	739
Energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	94	98	137	194	136	151
Ressursbruk						
Korr. brutto driftsutgifter	24 451	26 239	36 807	40 828	26 852	28 000

eiendomsforvaltning per barn i kommunale barnehager						
Korr. brutto driftsutgifter eiendomsforvaltning per elev i kommunal grunnskole	18 600	19 833	35 877	27 539	18 517	21 009
Korr. brutto driftsutgifter eiendomsforvaltning per beboer i institusjoner	181 431	180 712	218 420	137 409	119 330	157 561

23. Utvikling- og støttetjenester

Viktige resultater i 2021

- Arbeidsprosessene for inngående faktura og refusjoner fra NAV er digitalisert fullt ut.
- Videreutvikling av MinSide og nettsidene har gjort informasjon om faktura lettere tilgjengelig for innbyggere og næringsliv.
- Ca. 86 omtrent av alle tolkeoppdrag ble utført som fjerntolking.
- Mange av arbeidsoppgavene innen lønn, arbeidstidsplanlegging har blitt robotisert.
- IT-støtte for covidtest og vaksinerings har blitt utviklet i etter behov, samt robotisering av manuelle prosesser. Robotisering av arbeidsprosesser relatert til covid har spart kommunen for 22.5 årsverk.
- Byarkivet har tatt i bruk kunstig intelligens og robotteknologi for tolking, klassifikasjon og korrekt arkivering av byggesaksdokumentasjon.
- IT brukerhjelp har håndtert 58 093 saker, med 84 prosent måloppnåelse ift Serviceavtalen..
- Kommunens eget advokatkontor, Kommuneadvokaten, har ivaretatt kommunens samlede behov for advokattjenester i 2021.
- Det er opprettet et tilbud om streaming av viser
- Ordningen med sykepleie traineer hadde sin oppstart og rekrutterte 15 sykepleiere rett fra studiene. De praktiserer på fire ulike enheter gjennom sin toårige traineeperiode.
- Utvidet Ung i jobb (sommerjobb til de mellom 16-18 år) til barnehage. Ytterligere utvidelse planlagt for 2022.
- Personaltjenesten har hatt det overordnede ansvaret for å rekruttere og kvalitetssikre 75 personer til ansettelse innenfor helse, barnehage og skole for å bistå i koronatiltakene. Ved de tre hovedannonseringene til områdene er det mottatt over 600 søknader, som alle er behandlet og gitt tilbakemelding på.

Utfordringer og videre arbeid

- Ny kommunelov stiller nye krav til helhetlig arbeid med internkontroll og risikostyring.
- Følge opp intensjoner og tiltak i politisk sak om arbeidsmiljø og sykefravær.
- Digitaliseringen har medført en eksponentiell vekst i data og dokumentasjon. Det er behov for videreutvikling av kompetanse og teknologiske løsninger for å sikre bærekraftig og dekkende dokumentasjons- og informasjonsforvaltning.
- Videreføre arbeidet med å forenkle, automatisere og robotisere administrative arbeidsprosesser